

సంచిక ౧౩౬

బందరు హిందూ హోస్టాలు

[వే॥ వెం॥ సుబ్బారావుగారు]

III

బిల్లుల గడవడము మూలకారకులను వారెవ్వరో కొంచెము విచారించి పిదప రాముజీకంపెనివారి పుస్తకములను గూర్చి ప్రాసవడము.

కొంచెము ప్రాయశఃపాతము కలవర మొంది కాగితములు కట్టించి ప్రాసవడము. ఇవి బిల్లుల ప్రాసవడము కలవడము. సాధారణముగ బిల్లులు మూలము గోడలపైను కట్టబడినవి. ప్రాయశఃపాతము, గాని పట్టణములలోను గాత్రముల పైను కట్టబడినవి. ఎందువలననో. ఇవి గాక, కట్టిన ఉన్నత ప్రదేశములు వారికి అందగలేదు. పెద్దలెవ్వరో వారికి తోట్లపై యుండవలెను; లేక పెద్దలెవ్వరో చేసిన యుండవలెను. మూలము పెట్టిన వారికి గొండుము బరుగుచున్న పనికి నేడు కలవర మొందుట కలిగినో అది యు యోచించుకొనుచున్నది. ఎవ్వరు చేసినను, యోగ్యత గలవనియు ఎవ్వరు జేపబారు. ఏదైన తొందరలు కలిగిన కమిటీవారికి తెలియవలెనని ఆర్డరు సాగించుట ధర్మము కాదు.

ఇకను, రాముజీ కంపెనివారి విషయము రెండు సంబంధములు కలిగియున్నవి. ప్రథమము యక్షురైజు బుక్కులను గూర్చి. ప్రతి సాక్షురైజు మోహములలోను ఇచ్చటి నోటియు కాశేటిలోను అట్టి బుక్కులు వైసి మూలములను వేయించు కొను నాచారముకలదు. దాని ననుసరించి హిందూ మూలములను వేయించుటయే గాక కొందరు ఇంగ్లీషు కవులనుండి న్యాయములను వెదక వేడవై ఆచారములను తెప్పించవలెననియు, అట్టి పుస్తకములు ఇతర మేపులలో ఆమెకు ఖరీదే అయ్యవలెననియు, ఎవ్వరు ఖరీదు చెప్పకుండదనియు, ఇతరుల సేవనది రాముజీ కంపెనివారికి హెచ్చుమాపుగాను ఆర్డరు గొనిరి. ప్రతిమూలములను ఈలాటి నోటుబుక్కులు ఉపయోగించుచున్నపుడు, హిందూమూలములలోను, ఉత్తరాగ్రముల బుక్కులను వాడుచున్నవెట్లు యోగ్యముగ కలవడదు. ఈ బుక్కులు సరిసమగ ధరలు కలిగియున్నపుడు రాముజీ కంపెనివారివద్ద కొన్నను మరియొకరివద్ద తెచ్చినను భేదము కలవడదు. ప్రత్యేకము ఆచారములను తెప్పించుచున్నవెట్లు రాముజీ కంపెనివారివద్ద కొనక తప్పదని సరికొల్పలను జేయుటలో లోపమేమియు కాకరాదు. అదివరకే పుస్తకములు కొనుగొన్న వారెవరు హెచ్చుమాపు గాని నోటినుగొని ఆ విషయము తెచ్చియుండలేదట. సరికొల్పలలో ఈలాటి సంబంధములకు సాకక కమిటీయందున్నాడు. హెచ్చుమాపు గానికే తిరుగ తెలియవలెననికే కొందరు ఉపాధ్యాయులు ఇతర మేపులలో కొనుగొనిన పుస్తకములను నిరాకరించి యుండవచ్చును. బిల్లులు గాని పెద్దలుగాని సాధక పాధకములనుగూర్చి హెచ్చుమాపు గాని ప్రశంసించుచున్నాము, వారు నిరాకరించి రనియు, జేపగలిగిన వాగుండును. అట్టి సందర్భములను బయలుపడలేదు ఇకను, యొక నాయకు గారు హిందూమూలములను హెచ్చు చేసి తయారుచేయించిన బుక్కులను ఏలకొనుండదని ప్రాసవడము. నాయకుగారు తయారు చేయించిన విషయము రాముజీకంపెనివారికి అర్థమై ఇతరుల పూర్వము ఎవ్వరయిన హెచ్చుమాపు గానికే తెలియవలెననియు, కలవడదు. రాముజీ వారికి తెప్పించుచున్న నియమించిన వెనుక అందుకు భంగముగ ఇతరు వద్ద కొనవచ్చునని చెప్పట న్యాయము కాదని తలచెదను. బిల్లులపైను రాముజీ గారిమేపులలో ఆమెకును మాట నిజము కాదు. ఎవ్వరు కమిటీకు వారు చెప్పినట్లు నేనడిగి.ంత వరకు మేపులను సెల్లలేమి చెప్పరయిరి ఈమధ్యవారిమేపులలోను లేనట్లు అదిచెప్పడవలెనని ఉత్తరాగ్రములపై ప్రాసవడమునందు చెప్పినమాట నిజమే గాని, యక్షురైజుల పైను తెచ్చిన చెప్పలేదట. ఈమధ్య మేపులలోను అంత వాగుగ లేనట్లు. ఒక జేత రెండవతారి ఆర్డరు ఇచ్చినను, అప్పటికి ఆర్డరును బుక్కులను వాడుచున కొనెడు పద్ధతినే, నియమించుకొని యుండెను. బిల్లులకు రెండు పర్యాయములు పరి ఇచ్చట న్యాయము కాదు. ఈ విషయమున భిన్నాభిప్రాయము కలిగిన సామాన్యులను కాఖాళిమానము చే జరిగిన దనుట మాత్రము న్యాయము కాదు. ఇదిగాక ఇతర మూలములను ఒక కమిటీకి కొనుగొనుచున్నారను హేతువుచేత, మనముకూడ మూలములను సమంపించుట సరికాదు.

కంపెనివారి సంబంధముగ రెండవ విషయము ముగించి రాముజీవారు తెప్పించిన బుక్కులను వెదకుచున్న వను మాట నిజము. ఎవ్వరి గాని నాకు సంకృత పుస్తకముగ

తోచలేదు. ఇదివరకు ఈ బుక్కులపేరు వివరించినపుడు ఆయా వర్తకులు తెప్పించి వ్యయపడక నన్న మొందుట చే కొంచెము సంఖ్య తెప్పించుచుండిరియు, అందుచే బాలకులకు తగు గ్రంథములు దొరకనందుక చిట్కబడునుంటి మనియు, అందుచే కావలసిన పుస్తకములకు ఆర్డరు ఇచ్చుటచే, ఇతర వర్తకులు అట్టి ఆర్డరుకు భంగముచేయకుండ జేయుటకై ఈవద్దటి నకలందించితిమనియు సమాధానముజేప్పిరి ఇదిగాక, మిగిలిన మేపులలో ఖరీదులకంటె హెచ్చుచేయకుండదనిగూడ వరకుజేట్టిరట. హెచ్చుఖరీదు వేసినవారి యొక్క పుస్తకము ను గూర్చి మాత్రము తననోటినుగొని తెలుడెననియు, మరెవ్వరకు జేపబడును ఖరీదువిషయము రాలేదనియును హెచ్చుమాపు గారుచెప్పిరి. మరెవ్వరు కాశేటివారు మినునడిపివారికి ఈలాగే ఆర్డరు ఇచ్చినవారును జేప్పిరి. ఇది యొక మంచి హేతువు కాదని వైసి ప్రాసవడమున్నాను. మరెవ్వరు, ఈ పుస్తకములు రాముజీ కంపెనివారి మేపులలోనే కొనవలయునని సరికొల్పలను చేయలేదనియు జేప్పిరి. సరికొల్పలను తేలుచును ముందు రాముజీవారికి జేపబడుటలో అంత ఫలితము కలుగు ననుమాట నిశ్చయము. ఒక పుస్తకము కొద్ది పుస్తకములు ఇతర మేపులలో కొనుగొనినను, హెచ్చుసంఖ్య రాముజీ కంపెనివారివద్దనే వ్యయము గును. ఈ విషయము చర్చించుటలో బిల్లులకు కావలసిన పుస్తకములు మూలములలో తెప్పించి అందలి కమిషను ననుసరించి కమిటీకు తగ్గించి బిల్లులకు ఇచ్చుట వాగుండునని హెచ్చుమాపు గారు అంగీకరించినారు. వైసి ప్రాసవడము హెచ్చుఖరీదు వ్యవహారమేమనిన, "రాముజీ" యను బుక్కు రాముజీగారు వారికి వచ్చి బిల్లు కనుబరచి రు. 0-1-9 చొప్పున విక్రయించిరట. దాని ఖరీదు రు. 0-1-6 అట్లై 6 pice అని వేయవలెనని కొందరు 6 దమ్ముడికి అంగీకరించి, రాముజీగారు హెచ్చుచేసి అయ్యుచున్నారని కలవర మొందిరి. pice (పైసా) యనగా (కాని) మూడు దమ్ములని గ్రహించవలెనని గడవిద సాగెను. ఈ పుస్తకము తెప్పించినపుడు పచ్చి బిల్లులకు తెప్పించుకొనిరి. మొదటి పర్యాయము... కాబట్టి కమిషను రు. 1-2-0 అయ్యు రెలు ఖర్చు మొదలగు వ్యయము రు. 1-3-0 అయినది. రెండవ పర్యాయము రు. 0-5-6 కమిషనున్నా రు. 0-5-1 వ్యయమున్నా కాబట్టి. కాబట్టి పుస్తకమునకు కాని లాభములేనిది వారు ఎట్లు విక్రయించగలరు. ఈ పుస్తకములు గాక, ఇకనేదియు హెచ్చువిలువను అమ్మకట్లు తెలియదు.

ఇకను ఎక్కువరైజు బుక్కుల బిల్లులకు తెప్పించి నూచి తిరి. ఒక రకము మొదటి పర్యాయము గ్రోను ఒక్కటికి రు. 6-5-0 కాగా, రెండవ పర్యాయము రు. 7-8-0 కాబడెను. మరెవ్వరకకము, ప్రథమమున రు. 8-9-0 ధర కాగా, రెండవ తూరి రు. 8-0-1 అయెను. హెచ్చు ధరలకు వచ్చినను నన్ను చెట్టుకొని మొదట ఏవైన రెలు ప్రకారము అయ్యుచుండిరి. కాబట్టి, వీరికి లాభము విశేషము లేకపోగా, వైది కాళిమాన మనుమాట మాత్రము దక్కినది.

నాకు తెలిసినంత వరకు సంకటలన్నియు తెలియవరచి తిని. చదువరులు శ్రద్ధతో జూచి అనుసరముగ అనుమానములు చెట్టు కొనుగొనడ నుండుటకు ప్రార్థించుచున్నాను. ఈ విషయ ముగ ప్రథమలేఖ నియోగ్యులెవ్వరో ప్రాసవడము కొందరు రకకొను చున్నాను. అటు లచకొనుటచే, భేదబాసము ఉత్పన్నము కా గలదు. ఒకరివద్ద కాఖాళిమానము గలవారున్నను, ఈ పట్టణ మున ప్రముఖులలో అలాటి యభిమానము లేదని నమ్మకమున్నది. ముందైనను, ఈ విషయముగ ప్రసక్తి రాకుండ చేయుటకు, మిక్కిలి కోరుచున్నాను.

కమ్యునిస్టులకు కొక హెచ్చరిక.

(బందరు కమ్యునిస్టులకు)
పుట్టినది మహాయుత్సాహ మొకటి మన సంఘమున ఆయుత్సాహమే పెద్దలను, చిన్నలను, తల్లులను, బిడ్డలను జ్ఞాన సాంద్రమున దానమాడుటకు ప్రోత్సాహ పఱచుచున్నయది. ఒకటి, ఏమి! ఆయుత్సాహము? సంఘ సంకీర్ణమును దలక్రియ. లగునటుల గానించుచున్నది! వాక్యగత్యము లేనిది, కార్య కూరత్వ మలవడదని పెద్దలు నుచువురుగు. అది సత్యముగా మనసంఘమున గన్పట్టుచున్నది. ఏ గ్రామమున జూచినను, ఏ కమ్యునిస్టుల జూచినను విద్యాసక్తి వారియందు మెండుగ ఉన్నదని జేపగచ్చును. ప్రతి గ్రామమునను బాలికా పాఠశాల లను స్థాపించుచున్నాను. బాలకుల విద్యాభ్యాసముకై బట్టి ణములకు బంపుచున్నాను. ఎరి మెంటరీ పాఠశాలకు స్థాపించి చిన్న బిల్లులకు వ్రేలివదిల్య నిచ్చుటకు యత్నముల నేరూచు

న్నాను. వీటిన్నిటిని స్థాపించి ప్రోత్సాహ మొసంగుచుండిన ప్రామాణ్యములకు మన మెంతయు గృతజ్ఞుల జూపవలసియున్నా రును. తండ్రిలా రా! ఇకను మా విద్యార్థులకు తినిగూర్చి కొంచె ము ప్రతికాముఖమున జేయుచున్నామను. వినుడు కొంచెము. మాకోరికలకు తీర్పును. మేము మిమ్ములకు తండ్రిలాని బిలయచున్నారము మేమిచ్చినగొంతును గాపాడెదరనిమా ప్రార్థన.

నాల్గయిన వత్సరములనా దొక పట్టణమునను లేని యీ బందరుపురమున బ్రస్తుతిము 1500 గురు కమ్యునిస్టులు పాఠ గూర్లనుండిన చిన్న పిల్లలను పుచ్చుచున్నాను. వీరు దురుసు హోటలునందే భోజనము చేయుచున్నాను. హోటలు సౌఖ్యమును మీ రెఱుంగుదురు. సరియైన మౌఖ్యము దొరకవు. అప్పుడు బిడ్డలను తలపరచుచు. నేతినిండ పురుగు బండును. మే మాకష్టముల వర్ణించబాలము. ప్రతి వత్సరము ఇటువంటి భోజనము వలన బాలు రందరును జ్వరవాధచే నిండ్లకిరుచు వచ్చుచున్నాను. ఇందులకు విద్యా భంగము విశేషముగ గల్గుచున్నది. నిరసించుటకు సరియైన గృహములుగూడ నీపురమున కలవుగనున్నవి. మే మెందరికో కమ్యునిస్టులను అనేక పర్యాయములు కష్టములగుండి విప్పించుకొన్నను మిన్నకుండుటయే గాని, విద్యార్థులు కష్ట ముపడుచున్నారని తలంచి, సరిగ్గృహము (హోటలు) నిర్మించుట కెరవను బ్రయత్నించుచున్నటుల గానరాదు. మహానీ యాలారా, మాయస్థిని జేప్పితిమి. ప్రస్తుతము హోటలు నిర్మాణము 12000 రూపాయలు కుమారాబావారీచే సంపాదించబడినది. 1000 గురు విద్యార్థులకు సరిపడునంత గృహమును నిర్మించుటకు నలుబదివేల రూపాయలు కావలసియున్నది. ఈ మొత్తమును కమ్యునిస్టులను లీరుగల సమర్థతగలవారే కాని విద్యార్థులను తమపుత్రులను జాగ్రత్తతీసికొనువారు చాల తక్కువులనున్నాను. అట్లుంటే... కాఖాళి మాను విద్యార్థులను పొందుచు భోజన సౌఖ్యమునును. విక్రంతి వాగుగ తీసికొనవచ్చును. సాంఘికమాత యీకనతి గృహ ములు బయలుపడెదలను మెది విద్యాబుద్ధుల గరపుచున్న దాయని తట్టకమానదు. కాని ఆట్టిదయ్యాద్రో వ్యాధియు సంఘము నలేదుగా? మహానీ యాలారా, మనకమ్యునిస్టులు విశేషధన వంతులనివాడుక ఏమిచేసిరి భయంతయు? మ్యాతమాడి యెంత మంది ధనవంతులు భనహిమలై? ఇట్టివిషయ చేయగలమారు విద్యార్థులను, బాలకులను, అనుమానిత దయకుంచలేరా?

మహానీ యాలారా, మమ్ములను విద్యావంతులుగను, బుద్ధివంతులుగను చేయుటకు ధనసాయమును చేయును. మన సోదరులగురెడ్డుల కాపురులజులను ధనమును ప్రోత్సేసి, విద్యార్థుల సౌఖ్యమును గూర్చి యాలోచించుచుండెమిరు తేరి మాయమండిరా? సాహసించ సంకులరా? కారే. ఇంకను ఎన్ని మాటలను వృధాచేర్చును?

- శ్రీమంతులారయో - భీమంతులార
- మన సంఘముగనన - మనవిచేతనము
- అఖిలలోక సితి - కాధారమైన
- దాంపత్యధర్మము - దగ్ధమైపోయె
- వై నాహికంబితులు - వాణిజ్యమాయె
- సతిపతులనోర్య - క్రతువులేరి
- కన్న బిడ్డలకమ్మ - కలుమమ్మలెల్ల
- సంఘమందున్న - స్థలము జేకొనిరి
- ముసలమ్మకోరికల్ - ముఖ్యంబులయ్యె
- వీనిని నీటిమాన్సి - విద్యార్థులైన
- మాకోరికలనెల్ల - మదినిదలంచి
- హోటలుకట్టించ - యత్నములనేను
- వేడుచున్నారము - వినుముముతోడ.

చంద్రరేఖావిలాపము.

వికటకవి తాపితామహుల దనదగు కూచించి జగ్గకవి రచించిన హాస్యరస ప్రబంధ రాజము. "క. ఈవృత్తికి సుముగా గృతి. నేకపుటను జేప్పలల రిది బిరుదు." అని కవియే ప్రస్తావించుచున్నాడు. రసోదితముగ సంస్కరింపబడినది. కాలిగొలెండు రు. 1-0-0 నీతికథా సంగ్రహము - సదిత్రము, సటిష్ఠము, వారికావాలకు లందఱుకు చదువదగినది. వెల 4 అణాలు. అపూర్వసంఘసంగ్రహము. - అనన్యసామాన్య మగు ప్రహసనవిశేషము. వీని భోండి కేవల మపూర్వము. చదివిన కొలంది చవు లూరుకు. ప్రతి 1-కి వెల 6 అణాలు. కాళ్ళకూరి గోపాలరావు 4, ఆచార్యున్ సంధు, బాద్మితుకు, మదరాసు.

భళా! భళి!

భళిరా! ఆంధ్రుడా! భళి! జీవితమున నీవే శివభక్తుడు. ఎరుకైనా ఆంధ్రుడనా చెయ్యాలన్నా, సభల సాగించాలన్నా, ఉపన్యాసాలియ్యాలన్నా, వ్యాసాలు వాయాలన్నా ముందుకు వెళ్ళడంలా వెళుకొంటావు. నీవొక్కడే. భగవంతుని సమయాల నీదంటి మొనగా దింకొకడులేడు. ఎక్కడ సభలు గురుతున్నాయో గానో ఆ శివభక్తుని వాదించుటకు వచ్చి పడతావు. గంపె కంట గడలివే చేస్తావు ఏమిటే నానరే వెనకా ముందూ ఆ గోచించడంలా సమయం కట్టుకొని నిద్రించతావు. దేశభిమానం చేసి చెబుకొంటావు. ఆంధ్రరాష్ట్రముపేరు చెప్పితే అన్నయూ నీవూ పురచిహ్నం. ఎక్కడ ఎక్కడో చేస్తూ న్నారంటే ఆపనికే పూనుకొంటావు. బంగళా బాతీయకళా కాల పెట్టారంటే నీవూ పెట్టాలి. గోకలే గారు నేనక సంఘము పెట్టారంటే నీవూ పెట్టాలి కాళ్ళెగారు అవిలాకలాళాల పెట్టారంటే నీవూ పెట్టాలి. మన్నీరామ్ గారు గురుకులం పెట్టారంటే నీవూ పెట్టాలి. రత్నాచారి గారు యంత్రకాల పెట్టారంటే నీవూ పెట్టాలి. ఇంకా ఎంతోమంది నా పూనుకొంటావు. కావలసినంత డాబు చేస్తావు. కార్యం నెరవేరుతుందా నెరవేరదా అనే ఆలోచన నీ కక్కరలేదు. దబ్బులేగల మా లేదా అన్న సంశయము నీవే లేదు. మంచి చెయ్యాలి వెంటే చెయ్యాలి అన్న యోచన నీ కనసరలేదు. తిరా కార్యం అంభించి క నెక్కసా తే అభిమానం లేదు విచారం లేదు. మనసు నిలకడలేదు. పట్టుదలేదు. శ్రమపడడానికి ఓసికలేదు. ఆలోచనలు మాత్రం వాడు లేదు. లోకా లోజూ ఏ ప్రతికూల నో ఏదో క్రొత్త సంగతి చూస్తావు. క్షణం దానిని చెయ్యాలంటావు. కొండంత ఉత్సాహం పడతావు. పదిమంది సోకుచేస్తావు కావలసి నంత గందరగోళము చేస్తావు. పదహారే ప్రకటన ప్రస్తావు. ఎక్కడో సభలు వస్తావు. తెయ్యమని ఆడతూ కథ విప్పిస్తావు. ఇంటికి వస్తావు. ఆడ మరచి పోయిగా నిద్రిస్తావు. మళ్ళీ సభ వస్తోందని కోళ్ళు కూర్చే లేస్తావు. ముఝాకథలన్నీ జరిగిస్తావు మందు చేసంగి లో ఎండలకజుక గాడు పులకకొంక దూరమనూడక డబ్బు లెక్కచెయ్యక విశాఖపట్నం వెళ్ళి భోజనాలు భోజనాలు కావు. సభాపీఠం అలంకరించావు. సభ వారు గుమ్మర్లెలా గుమ్మరుని ఉపసవించావు. బలవంతపు తిర్యాకాల చేయించావు. అనిపిస్తావు. సాంసిపోతావు. పోయిగా నిద్రి పోయావు. భళిరా! భళి!!

సోల పాట.

- జో ఆంధ్రుడు! జో మహానుభావం!
జో ఆంధ్రుడా! జో దంభుడు!
జో జో.
1. ఆంధ్రునితెలివాడ నుదు పొంగెదవు
అన్నటికి నేనెను అడ్డుకొన్నదవు
కార్యమూరులూగె కాపించెదవు
కార్యమూరులూగె కడకు కుంగెదవు. జో జో.
2. శివభక్తుని దేవులాడావు
భాషభిమానమని పాటలాడావు
వాసలన్నీ చేసి ఆసగొలిపావు
ఆశాపథంమే ఆసయించిపావు. జో జో.
3. బాతీయ పాఠశాలలు పెట్టిపావు
బాతీయంలే ఒకటి చంపివేపావు
పీఠి రెండవది పెండ్లూనావు
చేతగా కద్దూ చిక్కించిపావు. జో జో.
4. ఆంధ్రునిద్యోగిని అనించిపావు
అన్నంటేలేక అని విడిచిపావు
ఆంధ్రునేకసంఘముని అన్నిపావు
అదిడబ్బులేకనే ఆపించిపావు. జో జో.
5. శరణాలయం బాకటి సాగించిపావు
సరసంబుగా కొంత సాగించిపావు
కరుణాభిమాన చాల భాగ్యునిగన్నావు
కపటనాటకమాడి గాసిల్లిపావు. జో జో.
6. వస్తువులు నిర్మించ వలయున్నావు
శిస్తువులములాగె దస్తువుపావు
రస్తుగాకొన్ని యంత్రాలించిపావు
నాస్తికాభిమానం వస్తువున్నావు. జో జో.
7. పరిపక్వమైన పరిపక్వమైనావు
ప్రభువులచేపట్టి పాడుకొలిపావు
వివిధగా ద్రవ్యంబు కురిపించిపావు
పరిపాలనమలేక పరపనైపావు. జో జో.

జూబులు.

విలేక మలకు ప్రకటన.

- (1) తిక్కన సమాజము ఆల బసవయ్యగారు, (2) ఆంధ్రమాత, మిస్టర్ బాల్కవి (3) బిరుదడి మూటల వివరింపు, వి. ఎస్. నారాయణగారు (4) కే ఎమ్. ఆర్. స్వామిగారు. (5) ఆంధ్ర పారస్వత విశేషము, భాషాభిమాని (6) ఆంధ్ర నాటక సంఘముల నిర్మాత, శ్రీమోక్షిలాషి (7) నెల్లూరు చిత్తకాకమనవి. సంఘ సంస్కరణాభిలాషి (8) వేశ్యా వివరీతము, తలవర్తి శేంకటరావుగారు (9) కులపాపిబల్యము, వీరస్వర్ణము కే. ఎమ్. రుద్రమనిస్వామిగారు (10) దేశగ్రామ, కళ్యాణ పీఠాసామి నాయకుగారు (11) తిలపతి ఆశ్రమాత్మ ఎమ్. వి. రంగాచారిగారు (12) చిం. భా. (13) గా. ఆం. (14) పురవాసి (15) విద్యార్థి (16) ఒక ఆంధ్రుడు (17) స. హ. విని ప్రకటించలేకందకు చింతిల్లుచున్నాము.

I

విమర్శము.

అయ్యా, సుధాశరద్ధుండ్రము. సామెతలకన్నా న్యాయముగా జూచిన ముఖ్యముగా బిందు పోషక ప్రకటన దాంపత్యమును, వ్యాజ్యరసమును, హిందూ దేశ శ్రీల జీవనాధారములయిన యాస్తియగు నాధరణముల నుపయోగమును కైవర్తక శ్రీ యమానుకల్ప విచారమును పట్టుకొని పట్టుకొని జీవనముల భేదములును, పూర్వ కాలపు శ్రీల కేమానోద్ధారములను, వారి మూలభక్తి

౧. విజ్ఞానచంద్రికను వెలయించినావు
అజ్ఞానమునుకొంత అణగించినావు
: జ్ఞాన సర్వస్వమును నిల్పినావు
క్రజ్ఞమానకేక చేల వై నావు. జో జో.
౨. వైద్యునిద్యాలయము ప్రకటించినావు
వైద్యుని కొల్లగా పారబోసావు
వ్యాధ్యులదేవులతో కట్టిల్లినవు
విద్యార్థులకు గాక వ్యర్థులైనావు. జో జో.
౩. కాలదానియమని చాటించినావు
నారీయములెల్ల ఊరించినావు
చేరుకడవచ్చె నిదే మామ మన్నావు
గారడీకలె మామ గానించినావు. జో జో.
౪. ఆంధ్రునిద్యోగిని అనించిపావు
అన్నంటే మొందంగ అభిలషించావు
ఆంధ్రులందరి నొక్కచోట చేర్చావు
అని ఉపన్యాసాలు మాడలగొట్టావు. జో జో.
౫. అల్ల బాబులూ అటలాడావు
ఆ విజయవాటిలో పాట పాడావు
మెల్లగా వైశాఖ పురము చేరావు
చల్లగాలికి అచట చల్లబడ్డావు. జో జో.
౬. తెలుగురాష్ట్రమునూట తెలకక నీవు
తెలుగుదేశముతోలి తడవకుము నీవు
తెలుగునిద్యులసంత పుకపకుము నీవు
తెలుగునిద్యులక కలికింప కీవు. జో జో.
౭. ఆర్య సంతతివాడ నుండించలేవు
ఛాందార్యబుద్ధితో వర్తించలేవు
కార్య సాధనముకై కష్టించలేవు
కార్య ఫలమునుకొని కడకేరలేవు. జో జో.
౮. అవునోయి! ఆంధ్రుడా? అవునోయి! నీవు
అన్నటికి ఎగిరెగిరి అని యన్నావు
జనుచాలక కాళ్ళు చాచుచున్నావు
ఎకరేమన పాప! మీమి చేసెదవు. జో జో.
౯. పలికల మాటలను పాటి చేయకుము
ప్రజల అల్లరియూధి భయము పెండ్లకుము
కృత్రిమడ ననువారి లెక్కచేయకుము
చిత్తమున నిండలకు సిగ్గు నొందకుము. జో జో.
౧౦. పరువువై వెచ్చగా పండుకోవయ్యా
బిరుదైన దుప్పటి బిగదన్నకయ్యా
దరివాగ బెడరంగ గురు పెట్టకయ్యా
నిరుపయంబుగ దిగ్గు నిద్రపావయ్యా. జో జో.
౧౧. ఆలస్యమేమందు అడుగువారలను
తాళుతాళు డబ్బులు తాల్చిచెప్పెదను
గోల చేసెద వారి కాలింప కికను
జోల! జోల! యిటుచు జోల పాడెదను. జో జో.

విశ్వాసముల బాధములును, అవిభక్తులు కుటుంబముల సౌఖ్యములును, సుఖములగు నివాస సంబంధములును నమాన దోషమున చెడిపోయిన భర్తమున రాగమును బడయు నతితిలకముల ప్రసన్నమును, గాష్ట్రము చచ్చిరాకములును, నివృత్తి శ్రయంత్రా ప్రాశస్త్యమును, రుక్మిణి ప్రాకృతవికల్ప విధాన నూచలు పూర్వకాలపు వృద్ధులు తమ యంత్ర నికమముల నెట్లు గడుపుకొన నేర్పటు చేసికొనునదియు, పేరు ప్రతిష్ఠల కొరకు వెద్ది యువ్వోధులకు చేయుచుండు మొదలగు విధులు విశేషములైనా విషయమున ముగిసెదలకు తల్లిదండ్రులకి కకము, పండితాభిప్రాయములను మిగుల చక్కగా నమర్చునది. ఈ మునికను తెలియక నన్నెదెచ్చినది. ఇట్టి యువరిక నన్నను దీనింత చక్కని తెలివినవంతముగ ప్రాయశఃవారు లక్ష్మీనరసింహము పంతులగారితో సమాన లోకాద్వైతరయిక సుమరాము సుశేషులవలన మున్నది గంపెమంచి యభిప్రాయములన్నియు శ్రీరమేశ చంద్ర దత్తుగారివేయునను లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారి యుద్దేశ్యములు సహిత మిందు కలియక మానవి తలంచెదను. మూల గ్రంథము పఠించు భాగ్యము నాకు గలగలేదు.

మధ్యమ వ్యాయోగము చిన్నది. దీని పీఠికయును వ్యా యుండిన దాంకన్న నెక్కడు వ్యాయంకగిరిలేదు. గీతములు తీసికేసి వీరు సీస భద్రముల విషయమై తొక్కిన సంభ విరాధులుగ నలంకరింపగిరి ఇందు భూభంగ మేమి యుం గనబట్టుదు. కాళివాసాది మహాపుల యలకల్పనాల తికలకు మూలవిజయలగు భాస మహా కవి కావ్యముల కెగిరింది సంయుక్త ఆంధ్రులతో జను నీ కవితలకునియడల నెంతయు కృష్ణా కాకమానకు.

సాన్నాడ కృష్ణమూర్తి.

II

కలకత్తా ఆంధ్రులు.

అయ్యా, ఈ నెల 1వ తేదీ నానంకాలమున ముఝు నాలుగు గంటలకు నె-రిగి రు రామమూర్తి ముకర్తీస్రీయ్యల నొక యాంధ్రుని భజనముచేడు. ఈసభ ముఝు నూర్గుల ఆంధ్రుల చే నలంకరింపబడింది. సభపూర్వము మిమ్ముల నొక యాంధ్రుని సాదరుడు లేచి “మాతృదేశమును వీడి విద్యాభివృద్ధికైవచ్చి యిచ్చట వసిండు కొందరు ఆంధ్రులును వ్యాపారవిషయమై యిట కే తెంచి యిట నివసిండుమరికొంద యాంధ్రులును, ఉద్యోగము లుండుండి యిటనే స్థావరముగనుండు మరికొంద యాంధ్రులునుండును ఈదేశభాషను తెలియని కలకత్తా దేశమున అచ్చటచ్చట ఎరి యిచ్చానుసారముగా వాయంతులచేతను, ఒకరి కొకరు సమాజము లేక రావులచేతను ఈదేశమునం యాంధ్రులున్ను లేట్లు కావనగుచున్నది. కాన అట్లుగాక ఆంధ్రులందరు గలసి యొకసంఘము కేర్పరచి దానికి యొక దేశముంధ్రుని సమితి, అను నామమిడి అంతరము నెలపునెను గు కృత్రిమాడి వారము నొకచోటగలసికొని యొకరి కన్యనుభూతి బాంధవ్యములకును నైకమత్తముగనుండి నితరదేశమున నివంగదేశమున గాతరమున్ను ఎట్టి యిచ్చుండులు గలగవు, స్వదేశముగా నే యుండును. ఈసంఘము రానికేల కృష్ణమూర్తులలో నెంతమాత్రము జ్యోత్స్నముగలగ జేసికొను. మతవిషయములలో నెట్టి యిచ్చుంది నుగలుగు ఇతరములను నేరేవిషయములైన హాసకరము కాదు. ఇట్లు తమ సమాజము మునుముడ విచ్చటగుడ సాంధ్రులను అభివృద్ధి చేయ గలమున సమ్మతి తో మిమ్ములు వ్రాసించుచున్నాను.” అని తన మాతృదేశ భిమానమును వెల్లడిచేసెక. ఇట్లుచేసే మరికొందరు వివిధవిధములుగా తమయగా సమాజమును ముండలనివదలయు దాని లని బాధించులను జూచి యున్నామిది. కృష్ణమూర్తి చందా నిమిత్తమై చచ్చించు కొరమ-ఈనెల ౧౧వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం ౪-౩౦ లకు నె ౧౦/౧ హాస్కో గోల్డుస్ మి టింగు జరుపబడును. చిట్టచివరకు మంగల హాతులతో నుమా రు ౭-౩౦ లకు యాసభ ముగింపబడును.

కలకత్తా బుద్ధిరాజు శేషగిరిరావు

గంభీరీకారము.

శ్రీయుత కామభట్టి శివరామదాసుగారు రచించిన శ్రీ సృగజామృత మను గ్రంథమును, ఉయ్యూరు, మేమూరు, నెల దేవోలు సంస్థానముల మధ్యకేరళలని శ్రీ రామా వెంకటాద్రి ఆస్పారావు బహదూరు గారిచే విరచితములయిన శ్రీ గోగ్య నోద్యరణమును దుక్కోధనాంధ్రమును మా కార్యస్థానమునకు రివి. వీని విమర్శ ముందు చేయగలము.

విషయానుక్రమణిక.

బంధు హిందూ మోక్షము, కష్టము పోషణ	
కొక పాద్యుర	2
భారా, భారీ, బాబులు	3
పురుష పాద్యురము	4
పుత్రాంతరేఖలు	"
ప్రధాన వ్యాసము :-	
పోలీసు వారి కపటత్వము	5
విరోధము పోషించుము	
విదేశీయతత్వము	6
పుత్రాంతరము	7-9-10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	11-12-13
దాక్షిణ్య గానము, నాటకముల గదలిక	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1913-14 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేదీ
మంగళవారము

పోలీసు వారి కపటత్వము.

ఈ దేశమున పోలీసు సిబ్బందికిని ప్రజలకును తగిన పాండు లేదనుట సుప్రసిద్ధము. ఇటీవల కార్మి కేలు ప్రభువుగాను వంగరాష్ట్రమున పోలీసు వారికి చేసిన హింసాభయము నింకను మాచడవరకు మానసముల నెన్నిటిమాటగా జ్ఞాపకముండగలదు. కారణములన్నిటిని నేటిదినము మేము విమర్శించు కొనుచు పోవలసినయవసరము లేదుగాని పోలీసు సిబ్బందిలో గల లోపములెల్లయు వారివలన గలిగినవే యనటకు కార్మి కేలు ప్రభువుగా నేనూచించినారు. అధికారమా యెక్కువ, తమకు గల విజ్ఞానసంపత్తియొకొరవ, ప్రజలయజ్ఞానమా అపరిమితము, ప్రభుత్వపు వాఙ్మూలము బలవంతము. ఇట్టి స్థితిలో సామాన్య మానవులు దురభిమానపూరితము, దుష్ట మార్గాన వర్తనలగుట యసహజము కాదు. ప్రజాసంతోషము నాయకులకు, ప్రజాపాతిభ్య ప్రభుత్వమును, విజ్ఞానాంకృత సామాన్య ప్రజయగుట యాంగ్లభూమియందలి రక్షక భటు సంఘముతో మనరక్షక భటు సంఘమును బోల్చి చూచితమేని మహాతారతమ్యముండఁ పోదు. ఆ భూమియందు రక్షక భటుడైన ప్రజలన్నే హితును దుర్మార్గులవైరి. ఆతడెత్తినవేలనిన శాంతిని క్రమమున నెలకొల్పవలయు నెత్తబడిన పతాకము. ఎంతటి సందర్భసమయము సమకూరినను అతనికి చిత్తచాంచల్యము కాని చలనము కాని లేదు నిలచినచోట ముందువెనుకలకు నొడుగక కలరూపున కనుగుణముగా నిబంధనలను సరిపెంచిననుచుకొనుట వైనియే ఆతఁడొప్పు యెల్లప్పుడును సంఘము. కొంచెముగనుమించుగా నాతడు ప్రజాపక్షమున బనిచేయు యంత్రమువలె ప్రవర్తించును. ఇటీవల కార్మి కేలు ప్రభువు చేప్పినట్లు ఇట్టి పరిణామ మొక్కదినమాని కలిగినది కాదు కాలక్రమమున నాంగ్లభూమిలో చేయబడిన అలోచనాయతముగు నేర్పాట్లచే నేటికి సంభవమయినది. మనదేశమునను నేర్పాట్లు జరుగకపోలేదు. కమిషనులు విచారింపక పోలేదు. పోలీసు ప్రకటించబడక పోలేదు. జైలులు హెచ్చుకాకపోలేదు. శిక్షణాలయములు కలకొనకపోలేదు. ఉపన్యాసములు జరుగకపోలేదు. యోగ్యతాపత్రములు స్థాపితములు కాకపోలేదు. ప్రజలు పోలీసు సిబ్బందికి సాయపడవలసినదని యధికారు లెన్నియో పర్యాయములు ఘోషించుకపోలేదు. కాని ప్రజలకును పోలీసు వారికిని సానుభూతి కుదిరినది కాదు. పోలీసువారు తమ ప్రాతకర్మములను మానినవారుకారు.

తమ జులుమును తగ్గించినవారు గారు. తమదురభిమానమును వదలినవారు గారు. తమ ధర్మమును తిన్నగా నొకవేర్పు సమకట్టినవారుకారు. అందులో నెటీవలపిరికి కొంచెముయినను ఆత్మనిరోధము లేదని తెలియజేయు సంశయములెన్నియో బయల్పడవారంభించివి. ఉత్తరమున లక్నో నుండి కడమట మళ్లీ యాళమునుండి తూర్పున వంగరాష్ట్రమునుండి పోలీసు వారి వెలుకుందనమును మందుకును తెలియపరచువార్తలు ఈ కడచిన రెండుమూడుది. ములలోనే హైందవభూమి మూడువైపులనుండి ప్రకటింపబడియున్నవి. లక్నోలో విద్యార్థి తో నొక పోలీసు బుక్రొతు జగడము పెట్టుకొని తనసహోద్యోగి లనందరిని మూకట్టుకొని వచ్చి యల్లరిచేసి కాలేజీలోని యైరోపియ నుద్యోగి యొకరు కూడ కీమకలిగించినాడు. ఈవిషయమై పోలీసుకమిషనరుగారి విచారణ జరిగి వారినిపోపు అచ్చటి ప్రభుత్వమువారికి ననుపబడుచున్నది. రిపోర్టువలని ఫలమేమి తేలినను నేమి తేలకన్నను కొంతవరకైనను పోలీసుదుందుకుతనము వ్యక్తము. పశ్చిమ తీరమున సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును హెడ్డు కానిస్టేబులును తాము చేయుచుండిన విచారణలోనే విచారణపడి దెబ్బలు కొట్టుకొనినారు. మొదటి కేసుల్లండ ఈ రెండవకేసు వీరిని తీర్మాన మగునో మనకు తెలియదు. తీర్మాన మెట్లగునను గొడవ మనకెక్కిరలేదు. ఒక్కటిమాత్రము స్పష్టము. ఏదో గట్టిగా మార్చి, యెడల నితరులను బట్టుకొనిపోవ జెదరించు సంరక్షకులు ఆసుపత్రులకును కోర్టులకును నెక్కువకు మోచుకొనినారు. ఇంతియేగాక ఒక కేసు విచారణలో నిరువురు రక్షక భటులొకరి వారి విచారణాపద్ధతుల కొక విధముగు నర్థమును కలుగజేయు చున్నది. ఇక తూర్పునుండి వచ్చిన వార్త ననుసరించి రక్షక భటుని వట్టుటకు వేరొక రక్షక భటు డా సరమయినాడు. రక్షక భటుడు పాపము ఒక విద్యార్థి అంటుపోగులను ధరించి దారి నడుచుచుండగా వానిని సంరక్షించు నెంచి యతనిని నిరోధించి యాపోగులను కాజేసెను. ఈపక్షమాలోచించెనోలేదో కాని వ్యాయాధికతి మాత్ర మారక్షక భటునకు శిక్షనిధించి పంపెను. ఇట్టి సంభవములన్ని మొక్కపర్యాయము పత్రికల కెక్కియుండ లేదు. ఘరానా నుష్కలను జులుమున కొట్టులో బెట్టిన రక్షకోద్యోగులును లంచములు తీసికొనిన రక్షకోద్యోగులును లప్పుకు సాక్ష్యముపచ్చి యిచ్చించిన రక్షకోద్యోగులును ముద్దాయిలను హింసించిన రక్షకోద్యోగులును ముద్దాయిలనుండి బలాత్కారముగా వాద్యాలముల నిక్కించిన రక్షకోద్యోగులును నెదరోయప్పుడప్పుడు లోకమునకు కనుపించుచుండి గాని ఈరీతిగా పైబడి బట్టబయలున నల్లరులు కల్గించువారెట్టె ప్రజలియుండలేదు ఇది నవీన పంథాగనున్నది. దీనివిషయమై మనమును మన ప్రభుత్వమువారును నిప్పుడే జూచుకుల మయి యాలోచించుకొని దీనికి ప్రతీకార మొనర్పవలసి యున్నాము. నూకుం జూడప్రభుత్వాధికారులు రక్షకోద్యోగులకునిచ్చ ప్రాపు క్రమక్రమముగా వారిలో కొందరికు గొప్పయనా భావమును కల్గించుచున్నది. ఏమిచేసినను తాము నెగ్గించుకొనుటకు వీలున్నదని వారియొం దొకవిధము తక్కువభిప్రాయము స్థాపనగా కావున మేర్పించు కొన నారంభమయియున్నది. ప్రజల నిష్ఠాయముచూడ యపూర్వముగా నమ్ముచున్నారని కొన్నికొన్ని సందర్భములలో పోలీసుద్యోగియుల సహాయము లేక తక్కిననేరము ల్లుండ తుదకు సామాన్యపు దొంగతనములు కూడ జరుగవని యనేకు లభిప్రాయ

పడుచున్నారు. ఇట్టియభిప్రాయము కారణములేక కలుగునది కాదు కార్మి కేలు ప్రభువు పోలీసు శాఖాపరిపాలనను గురించి విచారించుటకు ప్రత్యేక కోషకమమును ప్రకటించినాడు. ఇట్టియుక్త మాను అన్ని రాజధానులలోను నుండునని వేరుగ వ్రాయవలసిలేదు. అంతకుండు ముఖ్యముగా మన ప్రభుత్వాధికారులు చేయవలసిన యింకొకటి కలదు పోలీసుద్యోగియులు తాము ప్రజల సేవకులనుట గుర్రెరింగి యెల్లప్పుడును ప్రజాభిమతి నకయియే ప్రవర్తించవలసినవారని ప్రభుత్వము వారు నమ్ముచున్నది. కారవమేష్టియుల హోదాలను పంచాయతులకు త్వరత్వరగా మెప్పుకేసి వీరి నిజమును నధికారము లిచ్చి పోలీసు వారి సంస్థల యాఫీసున కొంత యుదునట్లెవ్వరచ నొసే యున్నారు ఆపని జరిగెనేని క్రిందిదట్టా పోలీసు ద్యోగిస్థులకు తాము ప్రజలసేవకు లేకాని ప్రజల యజమానులు కాదరు జ్ఞానము న్నుచ్చించగలదు. అంతవరకును వారు ప్రజలమీద నధికారము నడుపుటకు నేర్పడిన యుత్తముపుంఘటను నమాభావము మానజాలరు. అజ్ఞానజాతాహంభావము వలన గలుగుచుండు నష్టములు హెచ్చుచుండునే కాని తగ్గిపోజాలవు. కావున నిష్ఠాయమును తగిన యాలోచనలు జరుగునుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

ఈనెల మొదటితేదిని మాసందికలో 5 వ తేదిన స్థానిక సంస్థలు ఆరోగ్యపరీక్షణము అను శీర్షిక క్రింద ప్రకటించిన ప్రభుత్వపువారి యుత్తరువును మా యాంధ్ర దేశమునందలి జిల్లాబోర్డు అధికారులును సభ్యులును సకాలమున గమనింతురు గాకయని కోరుచున్నాము. ఇదివరలో మనముడలములు ఈవిషయమై తగిన జాగ్రత్తపడకపోవుట చేత నెన్నియో పర్యాయములు ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటులియ్యక మానుకొనినారు. మనస్థానిక సంస్థలు గ్రుక్కుమిక్కు మననేరక యూరికయై నవి. ఇప్పుటికైనను మేల్కొని ప్యాభివృద్ధికై పాడు పడుట యత్నవసరమని హెచ్చరించుచున్నాము.

మన విశ్వవిద్యాలయములో విద్యార్థులు ఉత్తము పట్టుములందు విషయమునకు సంబంధించిన ప్రకటన మొకటి వెలువరింపబడినది. ఎం. ఏ. బిరుదమును మనదేశమునా రెక్కువ యాపింతురట. ఇదివరలో నవీనపద్ధతుల ననుసరించి కారవ బి. ఏ. పట్టము నందినవానికి మాత్రమే రెండు సంవత్సరముల మీద ఎం. ఏ. పట్టము నిచ్చుట కేర్పడి యుండెను ఇప్పుడు సామాన్య బి. ఏ. లో తేలిక వారికిని ఎం. ఏ. పట్టము సాధ్యమగుటకు మార్గ మేర్పరచబడియున్నది. సామాన్య బి. ఏ. పట్టము నందినవారు తరువాత వెళ్ళునైనను సరియే రెండు సంవత్సరములు కారవ బి. ఏ. పరీక్షకుకలెనే శిక్షణనంది కారవ బి. ఏ. పరీక్షయందు తేరవలెను, పిదప రెండు సంవత్సరములకు ఎం. ఏ. పట్టము నందగలరు. కాని ఈ ఎం. ఏ. లకును మొదటనే కారవ బి. ఏ. పట్టమునకు చదివి ఇంటర్మీడియేటు నందు వేరిన వాల్సుసంవత్సరములలో కారవ బి. ఏ. పరీక్షలో తేరువారికిని విశేష మేర్పరుపబడి యున్నది. ఏరు కారవ ఎం. ఏ.లు. వారు పట్టి ఎం. ఏ.లు పట్టి ఎం. ఏ. పరీక్షకు చదువువారు కారవ బి. ఏ. పరీక్షకు నెన్ని పర్యాయములైనను వెళ్ళవచ్చురు. కారవ బి. ఏ. లొక్కపర్యాయమున కంటె నెక్కువనెట్లగుట లేకరులలోక మెరిగియే యున్నది. ఈరీతిగా నికముందు మనరాజధానిలో

రమేష్ చంద్రా వాణిజ్యపరిశోధనా సంస్థ గొప్ప సేవను సహకూర్చుట.

[illegible]

అదేమీ నేనెప్పుడూ నా కామధర్మమును గూర్చి ముఖ్య జర్నలిస్టులకి యంతర్జాతీయ కృత్యముల గూర్చి యొక కిక్కిరింపున గాగ్రావించి విశాఖాంధ్రమును స్వార్థముగా పాడుటయందు బ్రతిఘటించి నా కాదగిన అధియోగము గావించిన సాహాయ్యమును గూర్చి వాదనావ్రాసిరి. తద్వారా కలహపద్ధతికి బ్రతిఘటించి నా కాదగిన మంతయును కలహమునని జర్నలిస్టులకి రాజ్యాంగ ప్రభుత్వమున నంభ్యుత్పత్తియున్న బలవంతమును జర్నలిస్టుల బ్రతిఘటించి నా కాదగిన కృత్యమునని యుద్ధము చేయుట కలవలకు నా కాదగినయు కలహమున నా కాబలముకంటె తక్కు నన్ను బ్రతిఘటించి వాదన కలహమున దిగిరియు వాదనలందిరి. కాని యాలోచన లన్నియు కృత్యముయ్యెను. క్రమక్రమము చేయ నీర్థముగనున్న మన నా కాదగిన వదయముల క్రిందటికంటె బలవంతముగ నున్నది. యుద్ధయారంభముననుసరిత జర్నలిస్టుల దొరతనమువారు వాదన గావించుచు విధివిధానము వాదించిన గాని దెలిసికొనినవారు కృత్యము. దెబ్బలును క్రూరములను జర్నలిస్టుల చేయలేని పీఠికలులం దంతగాములు పంచేయని వారుపించిరి. వాదనముల యిష్టములే నేమిచిరముటకు సరియములేను. బ్రతిఘటించి నాదగిన కృత్యముల నన్నినా దెబ్బకార్యమునకైనను దెలిసినవారు దయాళుకృత మంతయుత్రమైన నంతుననియు చుటయు చేయు. అయినను యొక దుండుకు దొరతనము వాదనలనుకొని ధర్మకృత్యముల చేయ నష్టపడరు. అనినా కాదగిన చేసిన క్రమకార్యములే ప్రజాపారములకు చేయు కార్యము గాక పీఠికల కార్యములకై జర్నలిస్టుల కాదగిన పంపులు వాదనను శంతముగనుండ లేకగొర్రుమునకెట్టి కార్యముల చేయవలె ఖ్యాతికలిగించు జర్నలిస్టుల ముఖ్యమునను తన కేవలముల కలన స్థితి కలగుననెడియొకలేక పంపులను పొందుచేసి యుండని టుటయు. అయినను యంతరీక్షకును స్థితిజయును కలగునున్నదియులేదు జర్నలిస్టుల యంతరీక్షావ్యవహారము కలగలేదు యుండవచ్చును కాని యంతరీక్షలకు నిష్పాదకరముగా రాకపోకలు నడుపుచు యును నెరుగని ప్రభుత్వమున స్త్రీయు బిడ్డలు నే గాక గూడ చాలనష్టమునొందిరి. ఎలవన యంతరీక్షామియును దలి వాదనలును దాని తోడనే మునుగుచుండు కలవనే సుముక్త రాష్ట్రముల వారి తోడ నడపు రాజ్యాంగ కృత్యములను మారినది. పీఠికలు యాదములం చుట జర్నలిస్టుల ప్రభుత్వము గాక అరవికు అనేయోధను ముందుట చేయవలె యెరుగుచును. ఇంచులకు కారణము రాష్ట్రముల వాడు మొదటి కంటె బలవంతమైరా? అవారు బలహీనులైరా? లేక వెసిడెంటు గారియభిప్రాయములు కలవనా? లేక ప్లేటు పెకటరీ గారి వాదము క్రింద! లేక ధర్మకామ్యమును సీఘ్రకృత్యమున నా రెట్టకేలకు సహించబాలకపోయిరా?—నీరి కారణమునని యడిగెదను అంతర్జామి కృత్యముల చేసినవారు కృత్యములకు బూర్తిగ వెనుకొనుటకుండులకు కారణము. మే నెలలో జేసిన కృత్యములు ముందులకు తలంచి గాని యా కార్యములను పెట్టించి పారబాలుని దెలిసికొనిరి.

అండును సేవైబరు రి:— పారిసు, డార్జిలింగునందు
వర్తమానమున బ్రిటిషు వారు ముంచునకు బోయిరని యొక
నమ్మ ధువపరచుచున్నది.

రమేనియా

యధాసామగ్రి తురుముల కందజేయుట.
లండన్ నెవైంబరు 5:—అస్ట్రీయావారు జర్మనీవారు ముందుకు సామాజిక కురుములకు బంధువులను పరిచయముగా గత పద్దెనిమిది వారములుగా నిబంధించి దక్షిణ సహాయము కొక ప్రయత్నము జరిగెను. జర్మనీవారి 20 వందల వైద్య సామగ్రిని రమేనియావారు గొనివచ్చి, బాగుగా పరిశీలించగా యాజితో నింపబడి యున్న యివ్వ యాండ్లలో శీఘ్రదీక్షానులును నివారణములకు యోగ్యమైనవిగా సామగ్రిని నుండెను. వెంటనే యంతయు లాగిపోవబడెను.

రమేనియావారు బంగారు ఎగుమతిని నిషేధించుట.

లండన్ నెవైంబరు 6:—బుకారెస్టు:—రమేనియా కొరతనూనారు బంగారు ఎగుమతిని నిషేధించిరి. ఇంక కలసి జర్మనీవారు టర్కీకి ధన సహాయము పంపుట కభ్యంతరము లేరనిరి.

ఆమెరికా

అమెరికాలో ధాన్యము తక్కువబడుట.

న్యూయార్క్, నెవైంబరు 6:—బ్రిటీషువారి కంటే ఎక్కువ రైతుల బుట్టుబాట్లను న్యూయార్క్ న్యూస్ పేపర్ కొట్టుకొనుచున్నది. ఈ కొట్టు అమెరికాలోనున్న ధాన్యపుకొట్టులలో పెద్దవానిని కొట్టి. ఈ కొట్టు యిన్ని వర్షాశ్రమములను ద్వంద్వమునకు. రెండు బ్రిటీషు స్టీమరులను కొనినది. ఈ కార్యము జర్మనీ పక్షపాతులు గానించి యుండలేనని పోలీసువారుచున్నారు.

జర్మనులు సంద్ధికి సుముఖులగుట.

లండన్ నెవైంబరు 4:—వాషింగ్టన్-సంద్ధివిషయక ప్రస్తావనకు జర్మనులు సుముఖులైన జర్మనీవారు సంద్ధికి రాష్ట్రములవారికి తెలిపిన నిశ్చయవార్త తెలిపినది. కాని ఆంగ్లేజీయువారు మిత్రదేశములవారుగూడ సంద్ధినిగూర్చి చర్చించుటకు సమాధానమును నూచించువరకును వెనెడెంటు విల్లనగారు సంద్ధి విషయమున నెట్టి ప్రకటనము చేయరు.

రమేనియా దేశము

లండన్ నెవైంబరు 4:—జర్మనీవారు గొప్ప సేన చేర్చుచున్నారు. రమేనియావారిదాడి త్వరలో జరుగునట్లున్నది గాను నుండి విలేఖరి మోస్కోనుగూర్చువారికి పోసెను.

కందకములలో శీతకాలపు పోగు

లండన్ నెవైంబరు 4:—శీతకాలములో కందకములలో నంకి పోగువారికి పోగునాటి బూట్లుతోడ్ల నమర్చుటకు యధా కార్యాలయమువారు నిశ్చయించిరి.

తల్లిదండ్రులు జర్మనీసరపరాలను

నిలిపివేయుట.

లండన్ నెవైంబరు 4:—జర్మనీకి సరకరాలను పంపుటకునగు తక్కిన దేశములకు పోగుగూడ ఎగుమతులను నిషేధించిన జాకారెనుండి విలేఖరి ప్రయత్నములకు ప్రాసెను.

బసావిక్యగోటను వదలుట.

లండన్, నెవైంబరు 4:—వెట్రాగడు, కోటలో నిరక్షుక సేనానాథుడు డిటులబారుగారికి నిన్నుంచెను. 1914-క సంవత్సరాంతము వరకును మేము జర్మనులను నిషేధించితిమి. 1915-క సంవత్సరము ప్రారంభ మార్చి నెలలలో తీవ్రముగా ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. జర్మనుల పెద్ద ఫిరంగులు మా స్థానములను ద్వంద్వము చేసివచ్చిగాని వారు మా ముఖ్య నిషేధాలపై దీనిని వారుగూర్చించి మార్చి 31-క తేదీని కందకములను దత్తుకొని మిక్కిలి పెద్ద ఫిరంగుల చేర్చి రెండు ఆగస్టు 7-క తేదీవరకు వారు స్వరక్షభంగముల యుండి ఆనాడు మమ్ములను దలచిరి. 600 విషవాయు గోళములను విసరి మా నయినెట్లు విషవాయు పోగులైరిగాని నయని కొద్దోగూలు కట్టుదలతో పోరిరి. నన్నీలలో పొడిచి జర్మనులను కలిపివేసితిమి వారు 9-క తేదీని మరల తలచిరి మరల విస్తారముగా విషవాయువును ప్రయోగించుటచే మేము కొట్టిన విలేఖరి.

రమ్యవారి విధి.

లండన్ నెవైంబరు 7:—అమెరికాలోరమ్య రామ భారీగానండిన భారము రామగారు సామాజికపథలలో గంభీరపనాగన మొదలగిరి. ఈయన 1914-లో ఆంతర్జాతీయ సంగ్రామ మార్పునుగనున్నది ప్రకటించుటచే చాలసమయము కలిగించిరి ఆయన ఇప్పుడెట్లు నుడిచి ఇవిరకు రమ్య వారకర్తచేసి వాపుకు దానిని కూడదీయవలెను. జర్మనుల సిద్ధాంతములు న్యూయార్క్-వార్తాకరములని విశ్వ విదితియు కాలెక్టు. జర్మనుల ప్రామాణ్యములకు రమ్యవారు ప్రతి ప్రామాణ్యములను ప్రకటించెను. యూదులకును క్షింతువులకిని గల స్యాంత్రాన్ని నిర్బాధములనున్నదీని వారతనవారుతోల గించెనెను. అట్టి ఏర్పాటులు సామాజికముల మిత్రములందలి వారికి మహాహామములగు ధర్మమందు జర్మనుల సంకల్పము. దక్షిణమును సంతోషించుటకు న్యూయార్క్ కంట్రీ ములును నెలకొల్పుటకును రమ్యవారు బద్ధకంబులు.

డాక్టర్ న్యూయార్క్ జర్మనుల తృప్తికార భావము మారుట.

లండన్ నెవైంబరు 4:—ఇటీవల నాంగ్ల మిత్రములందలి వారు, డార్ డి నెల్సన్ లోచేసిన ప్రతిభములు జర్మనులను విమర్శించు చేసినవి. డార్ డి నెల్సన్ వాగ్దాములకు మిత్రములందలి వారు చేసిన ప్రతిభములు సాగలేదు గాని మనము కృతకృత్యములగుట నెల్సన్ అంతరాయములకు గురి విధియై ఆంగ్లేజీయులే నిశ్చయించుటచే మనశ్చింతనకుండ గూడదు. ను వాలాభాతమున నూతనస్థానములయందు వారు స్థిరపడియున్నారు అత్యధికముగా వారిచే సేయబడినది. ఆవిరకాలమున వారు మామతావులలో నిగ్గరిగిరి. కడపటి సారి వారికి నిరోధమే కలగలేదు.

మరణము.

లండన్ నెవైంబరు 7:—సర్ విల్లియము స్టాడెన్స్ కన్యకు పుట్టిన గాన మరణించిరి.

పోలీసువారు గృహముల శోధించుట.

కాక నెవైంబరు 7:—నెల్సన్ గృహముల పోలీసు వారు శోధించిరి ఒక కన్స్టేబుల్ చెందిన 11 బంగారీయున జనుల గృహములు శోధించబడెను. ఒక బంగారీ యువకుడు ఆరె చేయబడెను. ఒక సిప్తా ఇతర అధికారులకులనల నెల్సన్ నిరకు క్షింపబడెను.

సర్ ఆలి ఇమామ్ గారి కొకవిందు.

సింలా నెవైంబరు 7:—సింలా వాస్తవ్యులు 45 ఆలి ఇమామ్ గారికి చేయ విందు సర్ రామ్ విహరి గోను గారు అధ్యక్షులుగనుందురు. ఈ విందు 17-క తేదీని జరుపబడును. ఈ విందునకు గొప్ప ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారందర కత్తురు.

సరిహద్దు ప్రాంతముల యుద్ధము.

సింలా నెవైంబరు 7:—వార్తాసంఘమువారిట్లు ప్రకటించిరి 6-క తేదీని లోవరుగండాలు లోయలో మహమండ్ లాస్కురులు కొందరు సమకూడినట్లు తెలియవచ్చినది. వీరు మూడు 10 కేలమంది యువకులని తెలుపబడినది. వాక్చోరి ప్రాంత మననన్న వార్తాసంఘము మట్టడించుట మేజర్ జనరలు కేం వెలుగారు 6-క తేదీని కల్గిరి. క్రతువు అతిసాహసముతో పోరాడిరి. కాని నెల్సన్ తనవచ్చిరి. వీరికి ధర్మము గల్గెను. మానెనిమిది తనవిరుములకు మరల వచ్చిరి. దీనివలన వారు క్రతువుల నోడించెట్లు స్పష్టమగుచున్నది. యుద్ధస్థలమునకు 6-క తేదీని మానెనిమిది మరలపోయిరి. వీరు లను ఎత్తున ఎదిరింపలేదు. క్రతువు లెచ్చుట గానరాలేదు.

పరామవారి క్రకటనము.

లండన్ నెవైంబరు 6:—జర్మనీ అధికారులు 46 సంవత్సరములు నెగలరయ్యువారిగూడ న్యాయములతో చేర్చుకొందు నని ప్రకటించిరి. దీనివలన జర్మనీవారికి నైతికము కరవుగలిగి యున్నదని కృష్ణ మునున్నది. 1917 సంవత్సరములో న్యాయములతో చేరుటకు, మిలిగల నైతికము తప్ప వీరికి మనుష్యులు లేరు. ఈ న్యాయముండినాడ ఇదివరకే కొంతమంది న్యాయముగా న్యాయములతోచేరి. ఈ విషయముల ఫెరించి వారు పంపించిరి.

ప్రెస్టులింగ్ విముక్తును తగులబెట్టుట.

లండన్ నెవైంబరు 7:—రెస్ట్రీకునులతోగూడ ప్రెస్టులింగ్ విముక్తును ప్రవేశించిన దెచ్చినిలేఖరి యిట్లు ప్రాసెను. 1812 సంవత్సరమున మాస్కోలో ఇంతింబె చెక్కితి కుండ్ల ముండదు. తినుటకుగాని ప్రాకుటకుగాని ఏయెవ దొడ్డునెమో నని సయింకులు మందునున్న గృహముల మధ్యనుండు మార్గములద్వారా పరుగెత్తిరిగాని వారికిమయ్య విక్రలేతు. ప్రతిగృహమును తేకలబడుచుండెను. జంకన్న క్షముగనుండి యాసలమున నొక్కడైన గానింపడెయ్య ఒకనిరుడేద కటంబును మాత్రమువారికంట బడెను.

ప్రాఫెసరు సర్కారుగారి గృహముల శోధించుట.

బాంకలూరు నెవైంబరు 7:—బాంకల్ చంద్రి మిత్ర అను వారికొరకు సాతీసువారు నై గృహముల శోధించిరి. హిరాక్ మాయి బెర్టిగారిపై కాళిలో కుట్ర జరుపబడెను. ఈ కుట్ర విషయమున మిత్రగారు పోలీసువారి కుత్సమై యుండెనుగత సంవత్సరమునరాజుబాబుబాబుకేసులో ఇతడు ఆరెకుచేయబడెను. అతడుగా బెర్టిగారికి మద్దయుగ నుండిరి. గాని వెంటనే విడిచిపెట్టువేసి మిత్రగారి కృపాప్రతిభతములకు వెళ్ళు ప్రయత్నము కరెగాలను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. ఇతనిని ఇండియన్ పీజిలకోడ్ సెక్షన్ 12, 121 123 క్రింద ఆరెకుచేసిరి. ఇతడు 24 పూజాలో విమండ్లూరు వాస్తవ్యుడు. ఇచ్చట నితనితో నుండినాని యొకరి కట్టువులగు నూడ పోలీసు వారు కట్టుకొనెనాని. సర్కారు గారి సామాను లేవియు శోధింపబడలేదు.

SOUTH INDIA.

Alleged Fight Between Police Officers.
CALICUT, September 6.
It is reported that a great sensation has been caused at Panoor and its neighbourhood in north Malabar as the result of an alleged fight between the local Sub-Inspector of Police and the Head Constable over the investigation of a case of burglary recently committed in the house of a wealthy Moplah. It is reported that the latter has been admitted into the Municipal hospital, Tellicherry, for treatment of injuries said to have been inflicted on him by the Sub-Inspector. The case is now under investigation.

(UNITED PROVINCES.)
Twenty Scholarships to Moslem Youths.
From Moslem University Funds.

SIMLA, September 6.
It is understood the leaders of the Muslim University movement are contemplating to award with the funds collected for the University twenty scholarships to deserving Muslim youths to proceed to England to prosecute their studies.

Police Raids.
BENARES, September 7.
The police raided a number of houses yesterday in Benares. Eleven searches were made mostly of Bengali young men, members of a club. One Bengali lad who was convicted some years ago of being in possession of a revolver at Moghalsarai Station has again been arrested.

HARBOURING DACOITS.
Zamindar's Appeal Allowed.
Connectson Setaside.

ALLAHABAD, September 7.
The Chief Justice decided an interesting case under Section 110 in which a wealthy Zamindar named Meharban Singh of the Etah District was ordered by a Magistrate of the 1st class to furnish security for Rs. 400 and two sureties of Rs. 200 each in default to undergo rigorous imprisonment for 1 year. On appeal to the District Magistrate his conviction was upheld. The case then came to the High Court in revision. The facts are that between the Districts of Manipur and Etah there is a small river known as Kali Nadi which shrinks to a very low level in summer and vaxes fat during the rainy season. The river is bordered by dense overgrowths of jungle affording shelter to bad characters. A gang known as Mohan Mahananda had made itself very notorious by its constant depredations and in course of a few months no less than 15 or 16 dacoities were committed. Towards the end of the year 1914 the D. I. G. of Police was sent to trace the dacoities and a few members of the gang were arrested. He then visited a number of zamindars and sent them up under section 110. The applicant was similarly sent up along with a number of other zamindars. It appeared from the Counsel's argument in the case that the Police were led to send up the zamindars by a hint dropped by the Lieutenant-Governor at his Durbar Speech at Agra when he referred to the dacoities in these provinces and said that the zamindars of neighbouring places knew much more of dacoities than they cared to say and unless these zamindars helped the police with information it was impossible to suppress the dacoities. Counsel referred to the case of another zamindar named Indrajit Ahir who was once convicted of dacoity 20 years ago and was subsequently acquitted by the High Court. He was asked by the Magistrate who tried his case whether he was convicted and subsequently acquitted by the High Court. He replied in the affirmative on which the Magistrate said that, went a long way against him. The Chief Justice in the course of his judgment said that it would be very well if the zamindars and others recognised their duty and gave assistance to the police when gangs of dacoits settled in the neighbourhood, but their omission to do so did not render them liable under Section 110. Referring to the District Magistrate's judgment His Lordship said that he had convicted him before he weighed evidence on his side. In conclusion His Lordship said that the District Magistrate did not approach the consideration of the appeal from a proper point of view. His Lordship allowed the revision application and set aside the conviction.

మజ్జిమ నికాయము. ౧౦వ అధ్యాయము. — మృత్యువలన సంభవించిన జ్ఞాన బాధను నివారించుటకు ధర్మమును ప్రారబ్ధమును కలకలక సంఘము 5-9-15 తేదీన జరిగినను వేళమున దీర్ఘవంశము, కలక్తరు, పిన్నుగారు యీ సమావేశమునకు కారకులు కమిషనరు మూర్ షెడగారు ఈ సభకు అధ్యక్షుల నొందిరి. శ్రీ రాజ్య ప్రతినిధి గారు 500 రూపాయలను, సర్ చార్లెసు బెలిగారు 1000 రూపాయలను కలకలక బిమ్మల గారు 200 రూపాయలను చందాలుచ్చినట్లు తెలియజేయుచుండిరి. కలిగిన వస్తువుల కలక్తరు గారు వివరించిరి. ఇవి అధిక్షముగ నుండెను. కలరా వ్యాధి పొందినది. ఇదిరక కలకలక బాధపడుచుండినవారి బాధలను మరింత హెచ్చించెను. ధాన్యము కొరత టరనూటు వె అం

దళ తమ ఆశల విడుదలయ్యింది. ఇచ్చటకూడ తమయ ప్రాప్తిని చిహ్నముగా వర్ణించుచున్నది. తమకాదా నివారక యత్నములలో పాట్లు కట్టాలని వినయము మిక్కిలి శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నాడు. ఇందువలననే కలకత్తా తమబాధా నివారణ సంఘమువారు కొందరి విద్యార్థుల పందిరి వీరొ సర్వక కృషులు కమిషనరు గారు తమ ఉద్యోగ సందర్భమున వెళ్ళియు కొనియాడిరి.

బండిపోటుకేసు:— ఆగరపరవర్త కారినోపిడి సలిపిన బరమాను కమిషినిజులలో హరిహర వాస్తవ్యుడగు బిషి విహారి గంగూలి అగ్రవానిని నిర్మానుటగాను రాష్ట్రీయ హరితమహాద కొందరు కమిషనరు నియమించిరి ఈకేసును పిల్ల 5-9-15 తేదీ 24 వరకగా జిల్లాలో విచారించిరి. ఇచ్చట విచారించబడిన ప్రభుకేసు ఇదియే దారినోపిడి జరిగిన ప్రదేశమున కమిషనరు మామూలుగాని దొరతమహారి వ్యాధివాది కొద్దుకరి కొరకు. అంతచే కత్తి వాల్ల యువుల ప్రతినిధులతోనూ, ఈ ద్రావిడముకమిషనరు ఆతావునకు పోయి ఆఫీసును పరిశీలించి యుగాయొక్క గృహమును ముద్దాయితుడగు పట్టుబడిన ధుమును తగువారితోపంపబడెను. గ్రామములు ముద్దయిరి చాలదురువరకు తరిమిరి. అంతచే ఆతడలసిపోయి కేలుకానెన. ఇతనిని కర్ణాటావాకు గ్రామముల కొంపోయిరి. హిందూదేశ రక్షణకాసము క్రింద ముద్దాయి కేరీతిని : చాంపం వలెన. అను విషయముగూర్చి కొంత చర్చించి ముద్దా అనై బదిపోటు నేరమున కమిషనరు మోపిరి. తాను : గోపిని ముద్దాయి వారించెరి. ఈ కేసు ఇంకను జరుగుచున్నది.

హిందూశ్రీలకు కీర్తి:— ఈ విషయమున పంజాబు తెప్ప నెంటు గవర్నరుగారికి మహాదరు పంపబడినది హిందూ దేశ ప్రధాన నగర గౌరవము కన్నయగు నొకప్రత్యేక వైద్య కాల నచట నచిత సరుకన శ్రీలకారకు కట్టించుటకున సర్వ సమీపకణములను దయర్పించుటకు అచట నిపుణులగు వైద్య గిణులను నియమించుటకున వారి కా వైద్యకాలాంశముననే విడిచెల నమకృతుకున నివాసితలై చికిత్సకొందువారిలన గృహాధికారి వాడులకు మూల్యముగొనుటకున వైద్యకాల లో నివసింపకుండ చికిత్స గోరువారి కుభిత్ముగ చికిత్స చేయుటకున చేయు ప్రస్తుతకాలోపముక్రము. అటుల ప్రత్యేకముగ నొక వైద్యకాల నిర్మించుట ప్రకృతమున సాధ్యముగానిచో ప్రస్తుతము వైద్యకాలనే తూర్పునకు విస్తరించుచేసి దానిలో భగవంతును వీరలకును సంఘస్థితులను బట్టి ప్రత్యేక వసతులకు భగవంతులను చేయుటకును ఉపకారకల గృహములను నివాసయోగములుగ చేయుటకును మరికొన్ని జైవధులు సహకణముల నమకృతుకున ఇది యను సాధ్యముగాచో ప్రస్తుతము ప్రసములకు వచ్చు శ్రీలకున జ్వరములకును భాగముల ప్రత్యేకము భారతాంశుల నేర్పరుచుటకున కొరుచున్నామని వారు విన్నవించిరి.

బరకపురావార్త:— ఈ పురమును శ్రీకృష్ణజయంత్యుత్సవము దినమున యుదయించెను. వాటి రామమూర్తి పంతులుగారింట్లోనెక్కడ నొక సభ జరిగింది. ఆ సభకు చు.రా.శ్రీ. వాదిలల వెంకటకవిరాధాస్థుగారు, సోతాపిడ వెంకటేశ్వర్లుగారు కొందుగ్గి వెంకటరంగ వాధస్థుగారు, పాకల గోపాలరావు పాతుగారు, పూటగారి గోపాలరావుగారు పార్వతీశం గారు, గోపాలస్వామి ఆయ్యం గారు గారు, గుంటూరు పురవాసులు భావనాధార్యులుగారు, మల్లాదికృష్ణ మూర్తిగారు, త్రి పా నూ రి స ర సిం గ రా వు గారు, రామలింగంగారు, మారెళ్ల బల రామమూర్తిగారు, గురజాడ రామమూర్తిగారు, మొనలగంటి సరిసింగరావుగారు, సీతా రామయ్యగారు మొదలగు వారందరు విచ్చేరిరి. ఆ సభయందు వాటి రామమూర్తి పంతులు గారు శ్రీ కృష్ణచరిత్ర (ఆరివిసెంటువారుచే రచించినది) గురించి చదివిరి ఆ సభ యుగిసిన విదప సుమారు మూడు వందల వీరజయముకు ముగిసి ఒక్కటికే కేరు విద్యుంగ, రెండు కానుకలతో పున పంచివెట్టబడినది. ఆరోజు సాయంత్రము వాలుగు గంటలకే. మారెళ్ల బలరామ మూర్తి పంతులుగారు వారింట్లోనెక్కడ శ్రీ కృష్ణకీర్తనానియ హరికథా రూపముగా పునవీరిరి. బల రామమూర్తి పంతులుగారు వెప్పిన హరికథ చాలా భక్తరసముగాను, శ్రవణానందముగానున్నది. తరువరి శ్రీ కృష్ణ విగ్రహమునకు పూజనలిపి ఆ ప్రసాదము అందరును స్వీకరించిరి. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

కాశీలో నీటికరువు:— భద్రాద్రిస్తేమనులోనున్న నీటికరపరా స్థానమునందలి యంత్రమునకు మరల కట్టు కలగుట చే నేడు మొదలుచాలసముల వరకును నీరురానేరదని సాటింపు చేసేరి. 1914 వ సంవత్సరము జూలై నెలలో ఇటులనే యంత్రముచేడి 12 మాసముల నీరుసరిగా సంవత్సరమునందు నుగాని పూర్తిగా మాత్రము రావందసోలేదు. కేరళికాలములో ప్రజలు చాలావరకు పత్రికలలో వ్రాసియు ఆధికారుల కర్మలపంపియు చా ప్రయత్నము చేత రి వారముల నుండి మరల నీరు తగ్గుచున్నట్లు గు పల్లెనది. ఈనెల 6 వ తేదీన నగరమున నెచ్చటను గూడ నీరు రానేలేదు. కొలాలల నేర్పరచినపిమ్మట కొన్ని మాసముల పూర్తిచేసిరి. తక్కిన వైస నపయోగింప బడకుటకుచే నిపుడ క్కరకురావు త్రాగుట కుపయోగించుచుచిన్నట్లు మామూలు నగరమందంతటను కలసి 10-12 కన్న హెచ్చులేవు. గాని ఆ మామూలుగాని నీరు సాధారణముగా కాకు నుపుగాను మరుగున వాసనగా నుండును. వర్షకాల మగుటలనను వరద కచ్చుటలనను గంగానదిలో నీరు బురదగానున్నది ఖట్టుములు మిగిలిన గానిదికట్లు సంవత్సరానికిరావ నీరు పొంగి వచ్చినది. అటున్ననుగూడ వాసులగుడనే జనులు విస్తారముగ నీటికొరకు నదికి వెళ్లుచున్నారు నీరు వెచ్చువారు తక్కువగా నున్నారు ఒక బాల్బీడునీళ్లకు ఆకా పుచ్చు కొనుచున్నారు మరుగు వెళ్లకు ముక్కి కాల్యము కడుగుటకు నీరు లేనేలేదు. అట్లు కొన్నిగోజాలవరకు కడుగుకుండ నండిచో వికారివిద్యాధి తీవ్రముగ వ్యాపించునని భయము కలుగుచున్నది.

బర్హరి పట్టణవాస్తవ్యులకు శ్రీ వీర శైవ మతావలంబికులు సర్వ శ్రీరామ మూసంబులందు సత్కృతులతోను బోధన సమకట్టి పండిత శ్రేష్టులగు విద్యాకా శ్రీ సంగయ్యకాస్తులను కన్నాబు జిల్లా సంకీర్ణముగాు తాలూకాకుల జేరిముచ్చుచుదిగ్రామమునుండి పిలిపించి "హిందూగమ్యుగారి చతురీ" యని ప్రికీర్తికెక్కిన ప్రి దేశ మునందు వ్యాసమహర్షి ప్రోత్సాహిత మహాపురాణములలో నొకటి యగు శైవము మహాపురాణమును జెప్పించుచున్నారని, పారాదీవులగు సంగయ్యకాస్తు లత్యధ్యక్షముగఁ బురాణంబుఁ జెప్పుచున్నారని, కామిత్రులొందలు చెప్పగ దిని, కథామాలాను త్రివిధుండై యాఫలమునకుఁ బోయి వారి పురాణ వాక్య రీతిధుర్వయము వీరులారఁ గ్రోలి ముద్రుండిరి. వారి సంస్కృతభాషా ప్రావీణ్య మద్వితీయులగుట నిస్సందేహము పురాణ వాండిత్యంబునకుఁ జేరక. వారికి ప్రహ్వమాత్ర భగవద్గీతలందు వైరము ప్రావీణ్యము కలదని తెలియవచ్చుచున్నది. పామర జనులకు కావ్యాధ్యయను గథామాపకమునఁ జెలుపుచు వారికి మాసానందంబుఁ గలిగించుటకుగాక కండితులకు, సంతుకు పోయూర్తి కాంబు ప్రమాణ పూర్వకంబుగ జెలుపు సమయము భగవద్గీతాది గ్రంథములనుండి శ్లోకములుచ్చుచుండు దమకుఁ గల వేదాంశజ్ఞానంబు వెల్లడిజరుచుండును. దీనికి జేరిక వారికి సంగీతపరిశ్రమయు గలదనటకు గానరూపకముగ శ్లోకములు చదివి మనవారి చిత్రాక్షరణ మొనర్చుచుండురు. ఇట్టి విద్యానుల నాదరించుచు బర్హరి పురవాసులు విశేషగౌరవ సాక్షులగుచున్నవారి నే నది మితానందంబుఁ జెదివాను అని కొందలం శ్రీనివాసరావు గారు వ్రాయుచున్నారు.

సానిక వార్తలు

దీపముల వేర:— నేడు సాకుంకాలము 8 45 గంటలకు, రేపు సాకుంకాలము 8-44 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

కాలగూడవర్తి:— రిన్నటి సభికోష్ఠస్థి 91. 8. డిగ్రీలు, అధిమోష్ఠస్థి 79. 5 డిగ్రీలు.

ఒక గ్రాంబుండి ప్రమాదము:— కడచిన అది వాగము జేరినది కత్తు మును మోహునుండిన కడుపువాదొకడు. ఈవింగుబాగుగోడ్డులో గ్రాంబుండి ఒక ఆటగానికి మరియొక ఆటగానికి వెట్టుటకు ప్రయత్నించుచుండగా గ్రామస్థులముతలకు పోలికొందబడెను. తలకు ప్రమాదమై గాయము తగిలెను వానిని జరలరాస్పత్రికి పంపివెట్టెరి ఇంకను వాడ చచ్చునో వున్నాడు.

అభినవ వైద్యకాస్త్రము.

అయ్యాన్ మూసీగారు స్వామిని చేరినాకన్న నీవ్ జగ్గి అనకట్టల విగాములు బొమ్మలగు, కాస్త్రముద్యమును వివిధాభి అకట్టలను సృజాద్దలగు సానము చేతనే కడుపుకొనకచ్చుని సామకథముచేత కరివెట్టిరి. వీరు పోయొక్క నీటికమిషమును గురించి జగ్గిభావనానా వాచాశ్శయెం గ్రంథమున గ్రాసేరి. వీరకమిషము యుగోపు భాదయంతిలను ఆతికపుగగా వ్యాపించివీరు చేసినగ్రంథము ౧౮౯౬ సంవం వాటికే ౨౫ భాషలలో ప్రకటింపబడి యుండియు తెలిసెడిరి. వీరు అనుయితడనీ గోదావరి మండలరవాసియగు ను. రా. శ్రీ. దోగ్గిణాచారాజు వెంకటచలవతి శ్యాగారు అంగీకరుభావముండి తెలుగులో వ్రాసి ప్రకటించిరి ఇది సుమారు విరువందల పుటలగుల గ్రంథము. దీనిని నేను చక్కగచదివి అనుభవముకను చెప్పుకొంటిరి. ఆ దలిలాభులను నునుకను వాకు శక్యముగాక యున్నది. ఈరీతి చికిత్సలో ముఖ్యమైన విధానములు నాలుది (౧) వామ్మన్నాము (౨) కటి స్నానము (౩) లింగస్నానము (౪) ఆతపస్నానము. వైఆస్వి స్నానములవల్ల గలుగు గణము ఒక్కలింగస్నానమువల్లనే కలుగఁగదని వారి గ్రంథమునందు వ్రాసియున్నది. ఆవిషయమును నేను ఆంధ్ర పూర్వకముగా పరిశీలించితిరి. వారు వ్యాపియున్న దానికంటె ఎక్కువగా నుణును కనుబరచిరి. అయితే విరువక పట్టుదలతో చేయువారే యావయ్యద్యముయొక్క లాభమును పూర్తిగా పొందగలరుగాని ఇతరులు పొందగలరని నేను దృఢముగా చెప్పగలను. నేను ఆచరించిన కాలములో వాకిర వాగ్యమునకు తగిలట్టుగా ఇతరస్నానములుగాక ఈ ఒక స్నానమునే దినమునకు సరాసరి అయిదు ఘడియలపై ఆచరించుచుండెడి వాడను. అయిదు మాసములలో వాకుకలిగిన నేహవ్యస్తభిభాంతియొక్కెచ్చులను నీటిచికిత్సలనుచుయు మన కాస్త్రములలో నేమిచెప్పి యుండినది మగ్రంథము నొకదానిని నచపుచుండగా వాకు ఈతరకు తెలియకచ్చెను. శ్రుతి "అమయా వీదిగ్గిత అసోతై భేదజా భేదజమి వాన్యై కరోతి సర్వమామురేతి" అకగా రోగముల నివారణచేసి కొనుంకు, నీర యాదధము, జైవధుగా నెనీనర ద్రియము అంతయు వాయువును బొందుకరి భాము. ఇంకావైద్యకాస్త్రములో నీటుల వివరింపబడియు తెలియుచున్నది. అంభానీ ప్రవృత్తికస్తా వారకుడితేపితే వాకపితక ఫాస్తి త్యాజీకద్వష్త శతంసుఖి. అనగా సూర్యోదయతూర్వాస్యము ప్రతిదినము నెమిది పుడినెట్లు నీరు వ్రావిట్టుయన వాతపితృశ్శేష్మకోషములను జయించి యుగ వాశముచేసి మానసవత్సరములు బ్రభుకునది తాత్పర్యము. శ్లో. అన్యకోభ గ్రహికోభ జ్వర జరగః జరాకోవ్యమెదో వికారాః మూత్రాధాతా ప్రవృత్తీకరణశ్శక్తీశ్రోణి మూలాక్షిగోగా. యేచాన్యేవార పితృకత జకపకృతా వ్యాధజస్సస్తి లోకేస్తాస్తానా వ్యాసయోగా దపవారతినయః పీతయంతేనాయాని నిశాంతమనగా తెల్లవా రకముకపు నీళ్లుదాగుట సభ్యాసముచేసి నల్లాయెనీరు మళ్ళ రోగము, శోభిదాద్యము, జ్వరము, కడుపుకోపి, మొదలయిన రోగములును మాత్రసంబంధయన బావ్యములను వాతపిత్ర నోషములును, చెరి, కంఠము, నెత్తికి సంబంధించిన రోగములును, మూలవ్యాధియు, శేక్రిరోగములు మొదలయినవన్నియుం బరిహరములు పోవుననియే వీ. తాత్పర్యము. అని భద్రాచలముగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

బొంబాయిలో ఆ. వి. సెంటుము గారు:— ఆరివిసెం బుచ్చి గారు ఈనెల ౧౧వ తేదీన బొంబాయికి వెళ్లెదరు. ఆవాడే రాష్ట్రీయమహాజనపథ వాయవల సమకేతమునకు వెళ్లెదరు. అచట సాంప్రదాయ బాతీయవాదల సమైక్యక కమిషనునుచ్చింపండును మరువాకు పూవానగరమునకువెళ్లి ౨౨ క్లోజి నెను మొహతా గారిని చూచెదరు. నీయవారమువాను మరల బొంబాయినగరమునకువచ్చి విద్యాధి సంఘమున సభ్యునింతు: గు. 14-వ తేదీ మహాశివాగువాడు వాకకు కమిషనోడ వ్యాసము నిత్తు: అపుడు సాంప్రదాయ బాతీయవాదల కమిషీక ప్రశ్నను చూర్చి చునువుతురు. ఈ ప్రశ్న సాధ్యముగాదని బొంబాయి వాసుకులు ఇంకను కదలుకొరి. ఇట్టికల కాయను వీలవప్రికలో ప్రకటింపబడినదికొనె నొక సోషలంకము నేర్పరుచుకున్నాడు గూడ మంగళనామకాదా వికాటు దొరసానిగారు నడిచెదరు. రాజకీయ స్యాకంక్రమల సభికముగ జడయుటయే ఈ సంఘాధికారోద్ద్యమము.

కాపట్ల, } కె. వెంకటాచార్య (అనిభవనం)
 8-9-15. } వామన స్థితరు

THE GREAT WAR.

German Submarine Policy.

MR. BALFOUR'S VIGOROUS LETTER.

English Doggedness in the Dardanelles.

VIOLENT BOMBARDMENT OF SEDDEL-BAHR.

GREAT CONCENTRATION AGAINST RUMANIA.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

The German Submarine Campaign.

Mr. Balfour's Striking Letter.

LONDON, September 5.
Mr. Balfour has sent an important and striking letter to a correspondent covering the naval warfare, especially the German submarine campaign. He dwells on the historic position of the British Fleet in assisting to enforce the liberty of Europe. German statesmen, he says, realised that the British navy was a most formidable obstacle to their aggressive projects and thus calculated that a powerful fleet, even numerically inferior would render the British navy impotent since no British Government would risk a conflict which might leave them with naval forces inferior to those of some third power. However their designs have been quite unsuccessful. The British fighting fleet is relatively stronger than it was thirteen months ago. Indeed it is evident that after six months of hostilities Admiral von Tirpitz and the German Government perceived that a new policy must be devised. They thought that submarines might succeed where Dreadnoughts and Cruisers had failed. There is no doubt that they adopted the change with extreme reluctance. We cannot regard a Government responsible for the Belgian atrocities as scrupulous or humane, but even the most reckless Government does not desire to perpetrate unnecessary crimes.

It cannot have been an agreeable reflection, even for the German Navy League, that the first notable performance of the German fleet should resemble piracy rather than privateering. It is safe to assume that nothing but the hopes of decisive success would have induced German Ministers to inflict this new stain on the honour of their country. Yet a decisive success has not been attained, and does not seem to be in sight. The losses inflicted by German submarines may have been formidable, but the British mercantile tonnage is greater now than at the beginning of the war. Not only innocent men, women and children, but the criminals also have paid heavy toll. They have often dragged the crews with them to destruction. Herein lies the explanation of the amazing change in the diplomatic attitude of Germany towards the United States.

Men ask themselves why the sinking of the "Lusitania" was welcomed in Germany with a shout of triumph, whereas the sinking of the "Arabic" was accepted in melancholy silence? Is it because the United States has become stronger and Germany weaker, because the attitude of the President was varied or the arguments of the Secretary of State have become more persuasive, or because German opinion has at length revolted against lawless cruelty? No, the reason is that the authors of the submarine piracy has had time to measure its effects. What were merely crimes in May are seen to be blunders in September.

French Statesmen's Visit.

To British Fleet.

LONDON, September 6.
M. Pichon and other French statesmen and writers have visited the British fleet somewhere off Scotland. They will also see elsewhere what Great Britain is doing to strengthen the forces of the Allies.

Army Commissions.

LONDON, September 6.
Sergeant O'Leary V. C. and Private Dwyer V. C. have been given commissions in Northumberland Fusiliers.

British Advance.

LONDON, September 6.
A French official statement says that the British in Anzac zone have made fresh progress since the end of August.

The Blockade.

"Cymbeline" Sunk.

LONDON, September 6.
Lloyds announces that the British steamer "Cymbeline" has been sunk. Thirty one of the crew have been landed. Six were killed and six injured.

Winter in the Trenches.

Putties to be Abandoned.

LAHORE, September 6.
LONDON, 4th September. — "The Daily Telegraph" states that in deference to the representations that in de-

ference to the representations that putties are unsuited for use in trenches in winter the War Office had decided to substitute long boots.

Americans on Board.

LONDON, September 5.
The American Consul at Queenstown has reported that there were only one or two Americans on board the "Hesperian," and that no Americans were lost. Subsequently the Allan line issued a notice stating that all on board had been saved.

The "Hesperian" Sinks.

LONDON, September 6.
The "Hesperian" sank at 6-47 this morning. A wireless message says that the crew were rescued before the vessel foundered.

Further Particulars.

The submarine was seen by several on the deck of the "Hesperian" before the torpedo struck her on starboard side. The Quartermaster shouted from forward deck submarine on starboard. Then there was a short startling silence followed by an explosion.

A Death from the Shock.

Miss Carberry another elderly Lady has died of the shock and injuries.

Mails also Sunk.

It is stated that three thousand sacks of mails went down in the "Hesperian."

The Submarine Sighted.

Dusk was gathering when the "Hesperian" was torpedoed. The passengers were sitting on the deck after dinner, and the sea was like glass, when suddenly a Quartermaster shouted: "Submarine on the starboard quarter." The submarine was also seen by the passengers. The torpedo struck almost immediately forward of the engine-room. The shock tilted the deck chairs, and vast column of water rose as high as the mast and fell on the deck, mingled with fragments of iron, trenching everyone near.

Coolness of the Captain and Crew.

The Captain and crew displayed magnificent coolness, the water-tight doors were promptly closed, and the boats were quickly lowered and filled with women and children, and afterwards with other passengers. In two cases, however, the falls jammed and the occupants of the boats were thrown into the water. All were saved, but two ladies succumbed to the shock.

Arrival of Assistance.

In response to wireless calls, two Government tugs hastened to the scene, the first arriving within an hour, and picked up the occupants of the boats. The bulk of the crew remained on board, attempting to get the wounded liner to Queenstown, till she sank.

Excitement in the United States.

The outrage is regarded as destroying the last shreds of belief in the good faith of the German assurances to the United States, as there was no question of the submarine Commander being unaware of the new regime, since, according to Count Bernstorff, the decision to warn liners prior to sinking them was adopted before the 19th August.

The torpedoing has aroused much excitement and grave apprehension among the American public. President Wilson and Mr. Lansing have refused to comment, but the feeling in official circles in Washington is that friendly relations are again endangered.

Obituary.

LONDON, September 7.
The Deaths are announced of Sir William Plowden and Sir John Fuller.

(Sir William Plowden belonged to the Bengal Civil Service and was census commissioner for India once. Sir John Fuller was Governor of Victoria in Australia.)

FRANCE.

Artillery Activity Continued.

LONDON, September 6.
PARIS.—A communique says:—Artillery activity continues around Neuville and Rocqucourt and on the Charapagne front near Souain. A very violent artillery duel occurred in Argonne. Minor cannonade took place in Apremont and north of Fleury.

TELEGRAMS.

A French Communique.

LONDON, September 6.
The French Communique says that the German authorities are making a return of men from fortysix to fifty years of age. This shows that Germany is preoccupied with the difficult question of effectives after a year of war. Prodigality of human life has been such that she has no more men at her disposal than the 1917 class less those who volunteered.

RUSSIA.

Russia's Duty.

Ex-Ambassador's Great Speech.

LONDON, September 6.
Baron Rosen, Russian ex-Ambassador in America, made a great speech in the Council of Empire. It will be remembered that Baron Rosen, in January 1914, caused a sensation by confidently declaring that an international conflagration was imminent. On the present occasion Baron Rosen said that Russia must repair her former neglect. The world must be made to realise that German doctrines were a terrible danger to the whole of humanity. Russia must counteract the German propaganda. The Government should abrogate all legislation restricting the rights of the Jews and also the restrictions in Finland. Such measures would greatly please the gallant Allies. He concluded:—"Germany tries to trample all right, but Russia stands on the side of liberty, independence and the weak."

Garrison's Heroic Resistance

LONDON, September 5.
PETROGRAD.—The commandant of the Ossowiez fortress has submitted his report to the Tsar, in which he describes the victorious repulse of fierce German assaults up till the end of 1914. Then February and March of this year were devoted to a great artillery duel, in which, although the German sixteen-inch guns demolished the works, they were unable to overcome the defence. Recognising the futility of their efforts the Germans on March 31 entrenched themselves and assumed the defensive. They brought up numerous big guns and resumed the attack on August 7th. These were preceded by the launching of six hundred asphyxiating balloons into the fortress. The garrison were mostly poisoned and gave way, but the officers made superhuman efforts and the Germans were driven back with the bayonet.

The Germans on the 9th again attacked after discharging a double quantity of poison gas, but the garrison which by this time was exhausted and practically incapable of effort was ordered to evacuate the fortress after razing it to the ground.

Burning Brest Litovsk.

Not a Crust of Bread Found.

LONDON, September 7.
A Dutch correspondent who entered Brest Litovsk with the Austrians writes that it could not have been worse in Moscow in 1912. He gives a vivid picture of the invaders rushing through lanes of burning houses to find something to eat and drink in perhaps some forgotten alley; but not a crust of bread was left. Every house had been set on fire and not a soul was visible of its 55,000 inhabitants, except one miserable family whose only possessions were a few chairs and a cradle.

The Tsar at the Front.

LONDON, September 6.
PETROGRAD.—The Tsar has arrived at the front.

Russian Resistance and Offensive.

German Hydroplanes Driven Off.

LONDON, September 6.
German hydroplanes appeared in the north of the gulf of Riga on September 3rd and 4th and dropped bombs on Russian torpedo boats, but were driven off by the ships' guns. The Russians fired the reinforced Germans in the region of Friedrichstad and forced them to recross the Drina near Linden after heavy fighting. The Russians still keep the Germans near Viena in their old positions. The Russians have successfully repulsed a German onslaught in the region of Grodno intended to cut the line of retreat. They also ward off other onslaughts making prisoners.

Russian Munitions.

The Tsar's Reply to Moscow Resolution.

LONDON, September 6.
PETROGRAD.—The Tsar has replied to the resolution from Moscow with regard to munitions, and says:—"I believe your sincerity and fully share the opinion that all forces should be directed to one object—vanquishing of the enemy. Union between the Tsar, the Government and the peoples is especially necessary."

TURKEY.

CHANGE OF GERMAN VIEWS.

Regarding the Dardanelles.

Warnings of German Experts.

LONDON, September 4.
The recent landing and subsequent operations in Gallipoli have caused a decided change in the views of Germans with regard to the Dardanelles, and comments prove that the late operations have come as a great surprise to military experts, who are warning people against their hitherto cocksure attitude. Expert Captain Persius says:—"The allies' expectations decisively to turn events in the Dardanelles have been disappointed, but it was said in England before hand that many disappointments and heavy losses were to be expected before final success. This warns us not to underestimate English doggedness. The Turks remain in firm occupation of new positions at Suvla Bay. The landing here was carried out with surprising success. It is remarkable that the enemy gained fast footing on three points of the peninsula, and the last landing did not encounter serious opposition."

TELEGRAMS.

Submarine Blue Jackets Land Near Constantinople.
And Dynamite a Railway Bridge.

LONDON, September 5.
Telegrams from Athens state that blue jackets from a British submarine landed and attempted to dynamite a railway bridge twenty nine miles from Constantinople towards Ismail. The blue jackets successfully withdrew, but the bridge was not completely destroyed.

Turkish Night Attack.

Repulsed with Heavy Turkish Losses.

LONDON, September 5.
Paris.—It is officially announced that the Turks made a night attack at the southern end of the Anzac zone and were repulsed with heavy Turkish losses.

A Turkish Admission.

LONDON, September 5.
AMSTERDAM.—A Turkish communique admits that the allies made a violent and prolonged bombardment in the region of Seduet-Bahr.

British Progress In Dardanelles.

LONDON, September 6.
Paris.—A communique confirms that the British have made progress in the northern theatre in the Dardanelles.

ITALY.

Skillful Capture of a Mountain.

SIMLA, September 5.
The Italians report the capture of a mountain between the Upper Fraye and Vaide Gans skillfully prepared and carried out with courage and tenacity. The operations gave the Italians possession of the whole mountain.

RUMANIA.

Teutonic Alliance and Roumania.

Probable Early Invasion.

LAHORE, September 6.
The "Civil and Military Gazette" cables:—
LONDON, 4th September.—The "Times" Bukharest correspondent states that the few remaining places on the frontier through which cereals could be exported are now closed.

The "Morning Post's" correspondent at Rome says, that the Austro-German concentration against Roumania is reaching formidable proportions. Invasion may occur at any moment.

Transit of War Material to Turkey.

Roumanian Preventive Measures.

LONDON, September 5.
Reuter learns that Roumania continues rigorously to prevent the transit of Austrian and German war material to Turkey. There has just been another attempt to evade regulations. Roumania permitted Germany to send twenty truckloads of hospital materials. Close inspection, however, proved that six waggons which apparently contained cotton lint were really laden with explosives and materials for the manufacture of poison gas. The whole was immediately confiscated.

UNITED STATES.

Grain Destined for Britain.

Destroyed by Fire.

NEW YORK, September 6.
On one of the largest grain elevators in America at New York News containing half a million bushels of grain destined for Britain has been destroyed by fire. Two British steamers escaped undamaged. The Police believe that it is a case of incendiarism by German propagandists.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

Five Lakhs for Aeroplanes.

Given By The Gaekwar.

SIMLA, September 6.
His Highness the Gaekwar of Baroda has very generously offered a contribution of Rs. 5 lakhs for the provision and equipment of aeroplanes for use at the front. The offer has been gratefully accepted.

Fighting on the Borderland.

Severe Punishment to Mohmand Lashkars.

SIMLA, September 7
The following Press communique is issued:—
During the last few days information has been received of the gathering of Mohmand Lashkars in the Lower Gandab Valley on the 5th instant. Their numbers were estimated at some ten thousand and in the early morning of that date Major General Campbell, Commanding First Division moved out to attack their position near Hafiz Kori. The enemy fought with determination but were driven back at every point with heavy loss and retired into the hills. The fact that the return of our troops to camp was unmolested points to

TELEGRAMS.

severe punishment having been inflicted on the enemy. The scene of the operations on the 6th instant was revisited by our troops on the 5th idem without opposition and none of the enemy was visible.

Nawab of Bhawalpur.

Likely to Recover.

SIMLA, September 6.
It is gratifying to learn that His Highness the young Nawab of Bhawalpur is steadily progressing and that doctors think the case hopeful temperature having gone down.

The Date of Mr. Lowndes' Arrival.

SIMLA, September 6.

Mr. Lowndes, the Law Member-designate is expected to arrive in India on the 10th December and the tenure of that appointment by the Hon'ble Sir Ali Imam will be extended by a few weeks in order that his services may be retained until the arrival of Mr. Lowndes.

Farewell Dinner to Sir Ali Imam.

SIMLA, September 7.

Sir Rash Behary Ghose, D. L. will preside at the farewell dinner to be given to Sir Ali Imam by the residents of Simla on the 17th instant. It will be a distinguished gathering consisting of high officials, visitors and residents of Simla.

Names of Members of Select Committees.

SIMLA, September 6.

The agenda for the first meeting of the Council is practically unchanged. The compositions of the two Select Committees will be as follows:—

Indian Steam Vessels Bill—Sir Ali Imam, Sir William Vincent, Mr. Kesteven, Sir Fazlulhoy, Rai Sita Nath Roy, Mr. New Stewart and Sir William Clerk.

The Indian University Bill—Sir Ali Imam, Sir G. M. Chinnaiya, Rai Bahadur Madan Mohan Malaviya, Dr. Kenrick, Mr. Sanyal, Mr. Coob, Dr. Sunder Lal and Sir Harcourt Butler.

CALCUTTA.

Lady Carmichael Better.

CALCUTTA, September 6.

Lady Carmichael continues to make favourable progress and is now considerably better.

Private Heath Traced.

CALCUTTA, September 6.

A short time ago particulars appeared in the press regarding alleged wholesale cheating by a reservist named G. W. Heath. More than one warrant was issued for his arrest from different parts of India, but no trace of his could be found. He is also alleged to have posed as a Lieutenant and in that capacity proposed marriage to a young lady at Darjeeling. He is now reported to be living in East Africa under the name of Private Holmes, he having enlisted under that name in Calcutta. Prior to leaving Calcutta he is said to have had himself photographed with a number of other members of his regiment and it was owing to a copy of this photograph falling into the hands of the C. I. D., which led to Private Holmes being indentified as reservist G. W. Heath. It is understood that no steps will be taken at any rate for the present to have him brought down to India to stand his trial.

Calcutta Trade Returns.

CALCUTTA, September 6.

Calcutta trade return issued to-day shows that arrival by rail into Calcutta during week ending 21st August last as compared with the corresponding week of last year increased considerably. In case of jute seventeen thousand tons as against one thousand six hundred tons and hides and skins 360 tons as against 110 tons, and tea 1,500 tons as against 300 tons there was increase however in arrivals of wheat (3200 tons) as against 8,100 tons, coal and coke (5,700 tons as against one lakh one thousand tons) and rice (1,200 tons against 1,300 tons.) Taking the same periods into account exports by sea from Calcutta showed large increases in jute (9,400 tons as against 570 tons) and gunny bags (19 millions against 3 millions in number.) Quantity of wheat exported this week was 69 tons against 28 tons in the corresponding week of last year.

A Dacoity Case In 24 Paraganas.

Trial Commences.

CALCUTTA, September 6.

To-day the first case under the Defence of India Act in the district of Twenty-four Perghannas was taken up by the Special Commissioners Mr. A. Chotzner, Additional Sessions Judge of Alipore and Babus Surendra Nath Mullick, High Court Vakil and Ganga Narain Rai, late Additional District Magistrate of Barisal, specially appointed by the Local Government to try one Bepin Behari Ganguli of Halisahar on a charge of highway robbery near Agarparah, in the Barrackpore Sub-Division. Mr. P. L. Roy, Counsel for the Crown, requested the Court to visit the place of occurrence. The Commissioners thereupon accompanied by the representatives of both the parties and the accused inspected these places and also the house of Murari who had since been murdered and the spot where the accused was finally secured.

After a lengthy chase given by the villagers the accused dropped down exhausted and was secured by the villagers and brought up to the Khardah Thana. After some discussion over the exact procedure to be followed in trial under the Defence of India Act the Commissioners framed charge of dacoity against the accused who pleaded 'not guilty' to the charge. The case is proceeding.

Shells Manufacture in Bengal Technical Institute.

CALCUTTA, September 6.

The Bengal Technical Institute under the National Council of Education have placed certain implements in the hands of the Government for use in the manufacture of shells. Four students of the Institute have been taken in as workmen in the shell factory.

A Scheme of Self-Government for India.

CALCUTTA, September 6.

The Bengal Provincial Congress Committee is engaged in preparing a scheme of self-government for India for submission to the All India Congress Committee.

Congratulations to G. O. M.

Congratulations were sent from Calcutta by the Congress Committee to India's Grand Old Man Mr. Dadabhai Naoroji on the 91st Birthday.

Famine Trust.

An Application for Help.

CALCUTTA, September 6.

The Bengal Provincial Congress Committee made an application to the Chairman of the Board of Management of Indian People's Famine Trust for contribution towards relief in Eastern Bengal. The Committee was informed in reply that the application should be made to the Government of Bengal who would decide whether and when to apply to the Indian People Famine Trust for a contribution.

PUNJAB.

Medical Treatment of Indian Women.

A Memorial to the Punjab L. G.

SIMLA, September 6.

A largely signed memorial by the Indians has been presented to His Honour the Lieutenant Governor of the Punjab on the subject of the medical treatment of Indian women.

The memorialists state:—Your Honour's memorialists make bold to request that a separate hospital worthy of the metropolis of India be constructed in a convenient and suitable site for the better class of Indian women, that it be fully equipped with up-to-date appliances, instruments and medicines and that it be provided with fully qualified matrons, nurses and compounders. Quarters should be allotted in the hospital for the residence of the lady doctors, matrons and nurses. In-patients should be required to pay for rooms, food and expensive medicines, but no fees should be demanded from out-door patients. This would clearly be the most desirable solution of the present difficulty. If however it be found impossible to provide a separate hospital Your Honour's memorialists would suggest that the present hospital be extended eastward so as to afford separate accommodation in each case for the lower as well as for the better class of Indian women and that the necessary improvements be made in the nursing staff and in the supply of medicines and instruments. Should this suggestion also be not found feasible Your Honour's memorialists have no other alternative but to recommend that the present maternity and fever wards be given up for the use of Indian women. They earnestly hope however, that the necessity for the adoption of the third alternative will not arise.

Season Prospects in the Punjab.

Great Deficiency of Rain.

SIMLA, September 6.

The following Press Communique has been issued:—From May last to the end of August the deficiency in the rainfall at the Punjab stations was 8.3 inches the normal rainfall in this period being 13.9 inches while this year only 5.6 inches fell. Deficiency was greatest at Multan and Lahore where it was no less than 86 per cent and 81 per cent of the normal and least at Montgomery, Rawalpindi and Ambala where the corresponding figures were 27 o/o, 37 o/o and 43 o/o. A marked feature of the monsoon this year has been its very local character. Multan and Montgomery are neighbouring districts but as the above figures show they have fared very differently in this rainfall and Attock has had much less rain than the adjoining district of Rawalpindi. As a consequence of this deficiency the Kharif sowings in the province as a whole on unirrigated land are just half the normal amount. In the Ambala divisions it is estimated that slightly less than half the usual area has been placed under irrigated sowings. The corresponding figure for the Jullunder division is two thirds, for Lahore slightly over half, for Rawalpindi one third, though this may have been increased by recent sowings and for Multan (where unirrigated crops are unimportant) about three fourths. The condition of the crop varies greatly in Hoshiarpur which had good rain in August. It is as satisfactory as can be expected and the same is the case in parts of the Ambala division and of sub-montane district as Rawalpindi. But the greater part of the crop is withering for want of rain. Damage has also been done by locusts in some districts and by grasshopper in many districts. Irrigated sowings are about three fourths of the normal. Part of this deficiency however must be attributed to the low price of cotton which has caused a marked diminution in the area placed under that crop this year and not the failure of the monsoon. The condition of the crop is greatly fair to good. Grasshoppers and locusts have caused damage in some places particularly the former but there is no sign as yet of any unusual bollworm attack in the cotton. On well irrigated lands the crop is generally good but the bullocks are overworked. Irrigated crops would benefit much by September rains. Dry fodder is as yet sufficient nearly everywhere, thanks to the Rabi harvest but in some districts it will soon become scarce owing to the failure of the Charri (great millet) crop this autumn and the matter of commission rates for fodder is now under consideration. Green fodder is practically impracticable save in very small quantities. As to the prospect of the Rabi crop all depends on the September rainfall. Should it be good it is expected that an area largely above the average will be placed under winter crops. The canals are running fairly well but good rain in the hills are necessary if they are to maintain full supplies all the winter. The Rabi crop is much more important than the Kharif in the Punjab. The average Rabi sown area is to the average Kharif area in the ratio of 10 to 11. There are ample supplies of grain principally wheat in the province and so far no unusual signs of distress have exhibited themselves though prices are steadily rising they will certainly drop should good rain fall in September.

TELEGRAMS.

Kidnapping a Hindu Girl.
Moslem Accused Sentenced.

LAHORE, September 6.
Sardar Bahadur Aror Singh, Magistrate, first class, Amritsar pronounced orders in the Amritsar kidnapping case in which one Sher Mahomed was charged with kidnapping a Hindu girl named Sohen Devi. The accused was convicted and sentenced to one year's rigorous imprisonment and a fine of Rs. 100.

Liquidators to Banks.

LAHORE, September 6.
It is notified that Lala Roop Ram, Kieadar, has been appointed Additional Liquidator of the Peshawar Bank, Limited, Multan and Lala Hakim Rai, Proprietor of the firm of Hakim Rai & Sons has been appointed joint Additional Liquidator of the Popular Bank, Limited, Rawalpindi.

Imperial Soap Company.
A Petition to Wind it Up.

LAHORE, September 6.
A petition for the winding up of the Imperial Oil Soap and General Mills Company, Limited, Delhi, has been presented to the Court of Additional Judge, Delhi, by Lala Ram Chand, contributory of the Company. The Court has fixed 9th October for the hearing of the petition.

A Fatal Case of Heat Stroke.

LAHORE, September 6.
A fatal case of heat stroke occurred at Lahore Cantonment on Saturday afternoon. A young man was taken out of a train in a state of collapse and died on the platform. Investigation revealed his identity as Mr. Hussey, who it is understood had just resigned from the Indian Army reserve of officers and was returning to Bareilly. The funeral took place at Lahore Cantonment on Sunday.

BOMBAY.

Currency Notes.

A Letter from the Bombay Chamber of Commerce.

BOMBAY, September 6.
The Committee of the Bombay Chamber of Commerce have again addressed the Government of India on the subject of Currency Notes pointing out, firstly, that the figures denoting value of Rs. 10 and Rs. 50 Notes are much too small and are not rapidly decipherable; secondly, that the general resemblance between Notes of the above denominations is very marked and that numerous instances of confusion arising between them have been brought to the notice of the Chamber; and thirdly, that the texture of Notes of all denominations is too thick and that in this particular as well as in those above indicated new Notes are much less convenient than Notes in their old form. The Chamber expressed a hope that it might be found possible to modify the design and texture of Notes in such a way as to obviate the difficulties referred to.

The Aga Khan's Birthday Festivities.

BOMBAY, September 7.
The 39th anniversary of the birthday of His Highness the Aga Khan will be celebrated by His Ismaili followers all over the world during next two or three days. This year owing to the war, the celebrations will not include illuminations and other demonstrations, but the usual feasts to the poor will be given in Bombay under the direction of the Khoja Ismaili Council. Private advices from the Aga Khan are to the effect that the war will last another year or more and he enjoins his Mahomedan friends to bestow their whole attention on the subject of how best they can render assistance to Government in prosecuting the war to a speedy and successful termination, and to keep in abeyance all political movements till the end of the war. The Aga Khan assures his friends that he has made up his mind not to make any speech on any political matter before final victory comes to His Majesty's troops.

National Social Reform.
Mohomedans to be Included.

BOMBAY, September 7.
At a meeting of the Bombay Social Reform League, it was decided to make social reform a national affair and to invite and persuade Mohomedans also to take active part in the movement. The Reception Committee have been asked to do all it can to take in as many Mahomedans as possible and to enlist their sympathies also in the cause of national social reform. Possibly in the next National Social Reform Conference a good many Muhammadans will take part. Mrs. Sarojini Naidu who was present at the meeting has promised to do all she could to influence Muhammadan ladies in this respect.

University Mace Missing.

BOMBAY, September 7.
A curious case of theft has been reported to have taken place at the Bombay University buildings. The University mace said to cost about a hundred pounds is missing from its proper place. Enquiries are being made.

The Great Cricket Matches.
Hindu's and Parsis Play.

POONA, September 6.
The great cricket carnival which has stimulated the keenest interest throughout the country commenced on the Gymkhana ground to-day in the presence of thousands of spectators. The weather was beautiful and the wicket was true. The Hindus battled against the Parsis and after three hours' play the Hindus were out by 181 scores:—
S. K. Divekar b Mirza, 8. M. D. Pai b Vatcha 15 D. B. Deodhar b Mirza, 23. P. Vithal 1. b W. W. Warden, 23 P. Gunpat, Chenoy b Vatcha, 41. P. Shivram. c Chenoy b Parekh, 37. Bhusari b Vatcha 6. S. M. Joshi 1. b W. W. Parekh 1. P. Baloo b Vatcha 6. M. C. Rana not out. c. byes 16, leg byes 6, Total 181.

A Fire in Bombay.

BOMBAY, September 6.
A fire broke out this morning in the Cotton Godown, Colaba, causing damage to the extent of Rs. 30,000. The fire brigade turned up promptly and after an hour's work the fire was got under control. The cause of the fire is not known.

Mrs. Besants Engagement's at Bombay.

BOMBAY, September 6.
Mrs. Besant will come to Bombay on Saturday next, the 11th instant, and the same evening she will attend a Conference of the local Congress leaders, at which the question of compromise will be discussed. On the following day she will go to Poona to see Sir Pherozeshaw Mehta, who is now there and is reported to be in slightly improved health. Returning to Bombay on Monday, she will address a meeting of the Students Brotherhood, and on Tuesday, the 14th, she will make a political speech, when it is expected that she will make an announcement regarding the compromise question, which has been practically given up as hopeless by the local leaders. It is also expected that Mrs. Besant will speak at Tuesday's meeting on the subject of starting a political party on the lines recently announced in the "Commonweal," for securing more rights for Indians in the Empire after the war.

Sale of Mysore Thoroughbreds.

BOMBAY, September 6.
On Saturday there was a large gathering of sportsmen at the sale outside the race enclosure at Poona of nine young thoroughbred stock under instructions from the Military Secretary to H. H. the Maharaja of Mysore. There was a brisk bidding for the majority of the youngsters. Raja Ranbir Singh of Patiala secured the pick of the lot in a chestnut colt by Munderah. Major Hunt bought a nice colt by Courage for the Government.

BEHAR.

The Pataliputra Excavations.

Pandit Sheo Narain opposes Dr. Spooner's Views.

SIMLA, September 6.
In the discussion which followed Dr. Spooner's lecture, Pandit Sheo Narain expressed his own views about the theory propounded by the lecturer and said how he himself went to Pataliputra to see the site with his own eyes which unfortunately was under water at that time. He, however, was able to see the measurements and a few other facts which made him come to the conclusion that the question was a controversial one. He further pointed out the facts of Hindu proselytism in Sumatra and Java and showed that there was inter-communication between preachers and laymen with India and other countries. He then tried to show how Brahmins did convert Persians and established the proposition that Indian Kings sent out their own men to see palaces of foreign kings and then ordered to build similar ones in their own kingdom and the palace at Pataliputra was one of these types.

Dr. Spooner stood up to refute Pandit Sheo Narain's arguments on the evidence found in the writings of Megasthenes and in some of the Pali canons.

Mr. A. C. Woolner tried to defend the arguments of the lecturer and said that evidence forced him to adopt the theory and expressed his own opinion saying that the arguments were quite conclusive and gave a working hypothesis for research work.

Sir Edward MacLagan who presided before proposing a vote of thanks read out before the members of the society the letter sent by Sir John Marshall who was not able to attend the meeting. With a vote of thanks to the lecturer the meeting terminated.

Pro. Jadunath Sircar's House Searched.

BANKIPORE, September 7.
The C. I. D. Officers' special branch with a Police Force headed by Mr. Hampton, Superintendent of Police raided the house of Professor Jadu Nath Sarkar yesterday, (Monday) morning. They searched the belongings of Bankim Chandra Mitra, Private Tutor to Professor Sarkar's son. Several specimens of Bankim's handwriting were taken away. Bankim is in Police custody and it is understood will be taken to Benares to-day. It will be remembered that Bankim's things were searched last year also and he was taken to Calcutta, it was known, in connection with some political case.

EAST BENGAL.

The 19th Dacoity Case.

Death and Transportation Sentences.

CALCUTTA, September 6.
The Special Commissioners at Barisal have delivered judgment in the 19th case, in which Nurul Imanuddi and Mobazuddi were charged with dacoity and murder. Nurul was sentenced to death and Imanuddi and Mobazuddi to transportation for life each.

Bridges Washed Away.

A strong current of floodwater has damaged many bridges on the Comilla District Board road. The bridge near Brahmenberia has been washed away. The splendid railway bridge near Paghachand railway station on Asugunj section has been twice damaged. The bridge cannot be repaired before the winter season as the pier in mid stream has sunk down. Meanwhile a temporary bridge is being built to meet heavy traffic.

Distress in Muzafferpur.

Meeting to Collect Funds.

Student Volunteers' Services Eulogised.

MORADPUR, September 6.
At a meeting held at Muzafferpur the other day a Committee was formed to collect funds for the relief of distress caused by the unprecedented floods in the Division. The meeting was convened by Mr. Weston, Collector Muzafferpur, and presided over by the Commissioner Mr. Morshed. Subscriptions of Rs 500, Rs. 1000 and Rs. 200 from H. H. the Viceroy, His Honour Sir Charles Bayley and Lord Bishop of Calcutta were announced. The collector gave a full account of the damages caused which appear to be heavy indeed. Cholera has broken out in many places and this adds considerably to the distress already prevailing. Paddy crop is almost destroyed. Tirhut the stronghold of paddy cultivation is threatened with scarcity of

harvest. The Patna College students are doing immense good by collecting subscriptions and organising relief parties. The Calcutta Relief Committee has also sent student volunteers for the purpose. The Commissioner eulogised their services in his speech.

UNITED PROVINCES.

The Goomti Floods.
Acute Distress.

LUCKNOW, September 6.
Floods in the Goomti are increasing. The extent of damages caused by rain alone amounts to not less than ten lakhs of rupees and the worst feature of the disaster is that the city holds myriads of indigent people without means to rebuild dwellings. The kharif crop will be ruined beyond redemption.

Butlergunge Submerged.

The extension of the Civil Lines known as Butlergunge in which lakhs of rupees have been invested by the Europeans and Indians have been totally submerged under water.

Benares Without Water.
A Very Sad Plight.

BENARES, September 6.
The pumping engine of the Benares Water Works at the Bhadoni Station has again gone out of order and it has been announced by beat of drum that from to-day there will be absolutely no supply of water throughout the whole town for several days to come. This caused intense distress among the people. Some engine had gone out of order in July last year and for the succeeding 12 months the supply of water was most scanty although it had never altogether stopped. The suffering of the public during the hottest months of the year was intense and was only after a great deal of agitation in the press and on the platform and numerous representations made to the authorities that for about the last six weeks the supply of water had become somewhat satisfactory. A decrease in supply had been noticed for some days but the climax was reached to-day when the whole town was without the supply of a drop of water. Since the commencement of water-works in Benares a number of wells that supplied water had been considerably reduced and a few that were not closed being out of use are not in a fit condition to be used. There are not more than a dozen wells in the whole city which contain sweet drinkable water. Generally they are blackish and very often sinking. Ganges water is muddy and impure owing to the rainy season and the river being in flood the ghats are under water which has come up to the narrow streets leading to the Ganges. Nevertheless there is an immense rush for water in the narrow approaches to the river. To add to this there is scarcity of servants and water can be had with difficulty for half an anna for a bucket. All public drains and latrines will remain unwashed. If this state continues much longer there is fear of a severe outbreak of cholera.

LATEST TELEGRAMS.

Teutonic Concentration.

LAHORE, September 7.
The following are the "Civil and Military Gazette" special cables:—

LONDON, September 7.
The "Daily Telegraph's" Rome correspondent states that according to information received through Zurich, although the Teutonic concentration at Orsova is true, it is simply massing of reserves of armies, operating against Russia and Italy. There is no question of march through Serbia to the aid of Turkey, the German General Staff believing it would involve the employment of over a million men.

American Exchange.

LONDON, September 6.
The British Members of the Anglo-French Financial Committee in connection with the American Exchange are Lord Reading, Sir Edward Horden, Sir H. Barington Smith and Mr. B. P. Blackett of the Treasury.

Increase in American Navy.

LONDON, September 6.
President Wilson is reported to have agreed with Mr. Banels, Secretary to the Navy and the Secretary for War upon the programme of national defence involving the construction of at least 20 and possibly 40 dreadnoughts in the next four years.

Prince Ranji's Eye.

LONDON, September 6.
According to one report the statement that doctors are unable to save Prince Ranjitsingh's eye is exaggerated.

Parsis Make only 118 Runs.

POONA, September 7.
With a loss of four wickets for 87 runs yesterday the Parsi resumed their first innings at 11-16 A. M. this morning in cloudy weather, with Warden 13 and Chothia 15. The 2 not outs were again attacked by Joshi and Shivram. Three overs were productive of 10 runs and with a couple of hard hits by Chothia the score rapidly reached a century. A few minutes later Chothia who had been shaping exceedingly well came to grief having been smartly held at the stumps by Shivram off Joshi 100-0-26. Warden had crept up to 17 when Parekh went in but he was at the wicket for only 3 minutes when Warden had the bad luck to be given out, P. F. W. to Shivram 113-6-18. P. J. Chenoy filled the gap and the same instant Parekh was crippled by an unplayable ball from Joshi, before he could manage to survive a modest 3. Vajitdar was the ninth man in with Chenoy but he was destined to be short-lived as Sempre who had just come in place of Shivram wrecked his wicket 118-8-3 a minute later. Chenoy attempted a thundering drive to boundary when he was spectacularly caught by Deodhar at long on. Vatcha was the last man in but Joshi's first ball settled his fate for a duck. This closed the Parsi's innings for 118 at 12 o'clock.

Wanted.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము మొదటి ప్రతిభాకా గ్రామము
సందును ఆంధ్రపత్రిక కక్షమున క్రొత్త చందా
వార్తను జేర్చు ఏకైకముగా పలసి యున్నాడు.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల
కంధ్రపత్రికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన
సంజంట్లకు మామూలు కమీషనుగాక సీ క్రిందివిధ
ముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాదార్లకు చేర్చుకొనినవారికి	రూ 50-0-0
50 " " "	20-0-0
25 " " "	8-0-0

ఏకవంశ శిశువులలోనైన 25 గురు 10-0-0
సాము చెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగా
నెన్నబడుదురు.

వారపత్రిక చందాదారుడు దినపత్రిక క
మాసముల చందాదారుడు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక
క మాసముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస
చందాదారుడు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు.

మాద్యుర ఏజంటులీపులో చేరినవారికి మాత్ర
మికమీషను నన్యముగను.

నవగర్జనకు వారికి వలయునేని, పినుట అమ్మ
తాండ్రముల వీధివారి సమావధముల యేజెన్సీ
గూడ సెనానానము మేనేజరు.

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 20-0-0

గోరోజనము తులం ౧కి 20-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులం ౧-కి రూ. 2-0-0
అమృతాంజనుడిపా 6, తులకెట్టికెడి, మడల సా.

వరకాభివృద్ధికి నూతనమార్గము

మీరు వ్యాపారము చేయు వస్తువులును.
మీ చేత యాదాచేయబడిన నవీన రకపు సామాన్య
లును, నిర్మించబడిన నూతన యంత్రములును,
ఆంధ్రలోకమున కెరింగించవలె నన్నను, ఆంధ్ర
గృహములందు వాడుక లోనికిం దేవలెనన్నను,
మీరుచేయు ప్రయత్నముల దోడ్పడుటకు ఆంధ్ర
పత్రిక సర్వసిద్ధముగా నున్నది.

ప్రకటన వ్యయము.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే.
ఇంగ్లీషుభాషి టైపులో అచ్చుచేయించిన
విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంక్తికి
రూ 0-8-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వగైరాలకు అ
గుళము 1 కి రూ 1-0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును.

పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రకటింప
దలచినవారు మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన వ్యయ
ముల పట్టిక కొరకు వ్రాసిన బంధబుడును.
ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

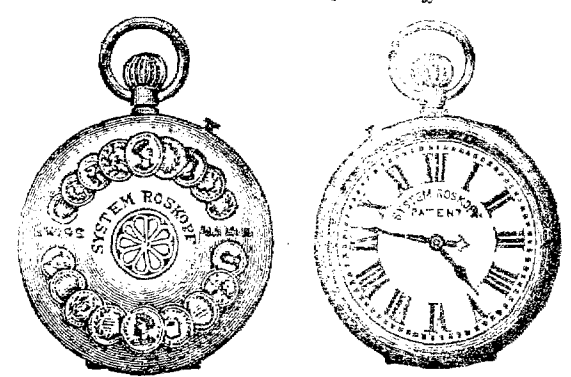
వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్ష
పుష్టియు నరహతుత్వము కారణములు రక్ష పుష్టికి
మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహి
రంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రి
యత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట
యు. ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును.

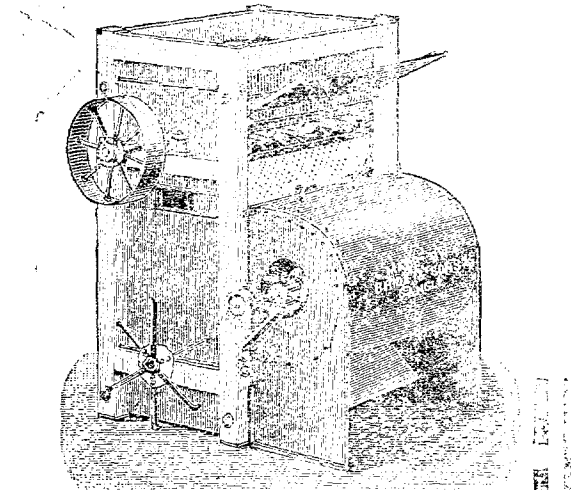
అమృతాంజనుడిపా, బొంబాయి అండ్ మదరాస్.

పదునెనిమిది మొదలుతీసిన రాస్తాపు గడియారం.
దీనికి 7 సం. తులకవచ్చును యుక్తబడును.

ముం॥. వెంక.
ఈగడియారముయొక్క వెనుకప్రక్క 18 మొదలుబిళ్లవేసి
ముందును. దీనికి కేసుకొని పరుకెత్తినను గుట్టపు
సవారి చేసినను నిలువకుండా నడుచును. వేలకొలది విక్రయము
అవుతున్నది. మొరటుపాచేముఖారికి కూడ నిండా ఉపయో
గపడెడిది. దీని వెల గొలుసుతో చేరి రూ. 2-8-0.
విక్రొందయ వాచ్ కంపెనీ, సాకాన పేట, మదరాసు

Bhide & Sons, Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener

వేరు శెనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినిందినయంత్రము

ఈయంత్రము శరీరశిక్షకాయలకు పగుల గొట్టుటకు
గాను నిర్మించబడినది. లోపలి పప్పున పగులగొట్టుకుండ
కుభ్రముగా ఒలుచును బొంబాయి మదరాసు రాజధానులందు
దగ్గి భాగముల ప్రశస్తిపడెడిది.

మామంజ్రమును గొనట మిక్కిలి లాభకరము.
విశేషములు తెలుగుకొన గోడన ఇంగ్లీషుభాషా మాట
వ్రాయించును.

బైడె అండు నన్ను, సాంగ్లి, బొంబాయి.

త్రికాలదర్శక అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శక మానముల నెరుంగ
కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము
లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దులే
మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి
యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు
నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను,
తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. భూతభవముల
నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ
ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ
నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిశ్రోధలీతములు,
ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు కూ యద్దము
తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

పెద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	2	0

ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేషభాషలో వ్రాయవలెను.
అమాభాయి హాగ్నీజీ ఫతుల్,
కరంసాద్, ఆనందపూర్ణముగా, వైకాబ్
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamnad.
Via Anand, Kaira District.

33 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి రూ 1-0-0 తపాల భర్తులు 0-3-0.

రిజిష్టరు చేయబడిన "శకుంతలా"

మొదటి రమణీయమగు వాసన చెప్పవలసి
గాదు. తలకు చరిమి జవ్వకొనిన ఇరుగు
పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన యుహ
యించును. వెంట్రుకలను పెరుగ నిచ్చును.
మెదడునకు చలువ జేయును. కండ్లకు చల్ల
దనము నిచ్చును. కొందరు ప్రాత్యూహ పర
చినందున ఈచమురును స్పెషల్ గా మనో
హరమగు వాసన ద్రవ్యముల చేర్చి తయా
రచేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నాము

36 బహుమతుల వివరం:— స్త్రీలైతము
లలో ధరించు కొవ్వపువ్వు 1, దండ్లపువ్వు
కెస్ 1, ముఖమునా అద్దము 1, జర్మను
రు కాటుకబరికె 1, వాసనసోపుబిళ్ల 1,

తాంబూలమాత్రము 22, కొండచిలుకలు 6, కార్ నేపర్ బ్రూచి 1, పునగుడలీ 1, అత్తరబిళ్ల 1, వెరకి 36 బహుమతులు

త్వరపడు! కొద్దివతులే గలవు! మంచిసమయము!

బరోపాఖంధ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 ఆణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0-10-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ వెలియునట్టి సులభతైలిని తేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటన
వలనే భేదములేక ప్రకటింపకొనుచు, ఆంధ్రపత్రిక ప్రతిబింబరూపముగ ముద్రించిన పుస్తకమిదిగాను. ఇతరులు
ప్రపంచసంగ్రామమని లోకమునకు యావత్తు యుద్ధమని విక్రయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు "రిజిముగా బరోపాఖంధ
మున" జర్మని మొదలగు వారికి గలుగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు
చక్కగా నెరుంగుటకు జర్మని యుత్పత్తి మొదలిప్పటివరకు జరిగినవిషయములను దున్నవి. బరోపాయుద్ధము జరుగుటకు
పరిమైన కారణము తెలుంగగోరువారు ఈ మొదటి భాగమునందు దెలుపబడిన యీ ప్రకరణముల శ్రద్ధతో వివరింపవలెను.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా వాంశకీల నిర్మాణము గతతత్కాలమున బరోపాలో గలిగిన మూర్ఖులు, జర్మని
యే కాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యొకమత్తయందైన వింత ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యముగా మారుచున్నది. జర్మని
యే కాధిపత్యము ఉచ్చదశకుండుట అధికారిజ్యంభణము, రాజువరుడును. గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనియు చేసిన పోటాపోటీలు
బాల్కన్ టర్కీయుద్ధముల ఫలితములు. బరోపా సామ్రాజ్యముల యుద్ధప్రయత్నములు ఆస్ట్రీయా యావరాజు
చంపబడిన తరువాత సామ్రాజ్యముల యుత్తరద్రవ్యుత్తరములు సామ్రాజ్యములారంభించిన మహాయుద్ధవిస్తారములు గలవు.

బరోపా చరిత్రము నింతటిపులుగుగా నిజకారణ సహితముగా నెరుగు నివరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పగలము.
పుస్తకమును దీని చదివినవారి కీ విషయముల సత్యాసత్యములు తెలియును. ఇందులో 30 పేజీలతో చిత్రపటములును,
6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము నున్నది. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమునబంపబడును.
వెంట వెంటనే తతిమ్యాభాగములు తెలుగుదయండును. ఇందులో అర్థ పేజీలకు ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలుగలవు.
ఇవ్వబడును. చిరునామా -- సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

తయారైనది. యుద్ధచరిత్రము. సిద్ధమైనది.

సంవత్సరాది సంచిక ! సంవత్సరాది సంచిక !!

ఆంధ్రకవిత్రయము అరవనవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు యుద్ధచరిత్రయైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనపతీవి దేశ చరిత్ర, కవలలు, సంగతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహాబ్రహ్మ, ఈశ్వరమోక్షము, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడియుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సమీప మిక్రింది విషయము లో ముద్రింపబడినది:—

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆఫ్రికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల కిరణాల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను జెల్పు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములంద పూర్వముగ నుండగలదు. శిద్ధయోగ్యతయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర చందాంగము రంగులపటములు కీర్తి శేఖరైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రకవిత్రయ సంవత్సర చందాదారులకు వెల 0 8 0
- అర్ధసంవత్సర ,, 0 12 0
- ఆంధ్రకవిత్రయ సంవత్సర, దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు ,, 1 0 0
- ఇతరులకు ,, 2 0 0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బహుళముగా రిప్పటికొనియును (చందాదారులును కానివారును) విరివిగాను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన పాతకవిత్రయ చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి. ఆంధ్రకవిత్రయకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

వనోపధి సార్వపరిల్లా

ఈ వనోపధిసార్వపరిల్లా సత్ప్రయోజనము మరియు కలల చరిత్రకావలను బాగుజేయును. కీర్తిపాట్లు, పాఠశాలయొక్క పాట్లు, కలలకావలను గలిన అన్ని కోరికలను సంతృప్తిపరచును. ఇది చరిత్రకావలను కాంతినిగలిగించును. వాడికలల పుటల పుష్టినిగలిగించును. సత్ప్రయోజనము కుద్ధిపరచును. దీనివలన కలలకావలను బలము, ఆకాంగ్యముకలుగును. ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

ఉత్పాదకుడు:—ఇది చరిత్రకావలనుపూర్తిగా బాగుజేసి కోరికలను కుదుర్చును. భారతమధువల్లి(తాగు లుల మధు) నొకపల్లెలము పైపూతకు మందు. ఈరెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుచును 5-0-0.

ప్రాప్తికర:- డాక్టరు పి.డి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

రాక్షసనామసంవత్సర బహుమతి

చెయ్యి గడియారము రూ. 1-15-0.

ఇదికోరిక విక్రయించినది రూ. 8-14-0. ఇంత బాధితములు చెయ్యిగడియారమును మాకువెలియే ప్రభావిత చెయ్యి కలెనని ఈ నెల ఆఖరు లోగ తెప్పించుకొనరాక రూ 1-15-0 చెయ్యబడును ఈ గడియారము మాకు సాగుగాను లెప్పది గాను ఉండును. 5 వరకున్నవి లెప్పదిగాక చెయ్యబడును. కలువను విక్రయము వి. ఎ. ఎస్ పాణి, జవల్ మర్ చంటు, రి, ఇశ్వరపేట పేటి, మదరాసు.

చీర్రసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట మలల అన్నము పచనమగును. చీర్రకోశము బాగు చేసి దీని ప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల దట్టి 1-కి వెల 1-4-0 అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణిత మగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (పోస్టేజితో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

అనుబంధము:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎ. పి. కొత్తాడిపేట, మదరాసు అనిచాను.

చూతన నోమసంహరి. బేగంసాహిపోస్.

BEGUMSHAHI SOAP
Regd. No. 37

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమమును చెడుపులేక కుద్ధముగా గండును. చర్మము యొక్క స్వభావమైవరంగునకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోఫ్) ఇది ఒక శ్రే. నెల రెండులు నెల 181-0-0 వి.సి. ఖర్చు 4 అ. ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ రి, బందరుపేటి, మదరాసు.

సవిననాటకము రసవంతము.

సంగీత వీరసేన విజయము.

ఇది నవరసభరితమై, శృంగార, శోక, రస ప్రధానముగా నాలుగంకముల చక్కని నాటకము. ఇదిపండిత పామరుల కెల్లరకును విశదమగునటుల సులభ శైలిని వ్రాయబడినది.

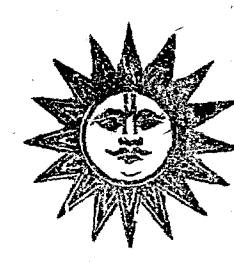
వలయువా రీదిగవ అజ్ఞస్కులకు వ్రాసి తెప్పించు కొనవచ్చును. వి. పి. ఖర్చులు కొను వారే భరించవలయును. 12 పుస్తకములు ఒకే దఫాను కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమతిగా నియ్యబడును. దీని వెల రూ 0-8-0 లు.

ఆకుల పాపారావునాయుడు, జబ్బిమర్ రాజమండ్రి.

Or

పిల్లారి శెట్టి లక్ష్మీపతిరావునాయుడు, జవల్ మర్చంటు, కాకినాడ.

కుంకుమపువ్వు

వ్యవస్థమును నిర్మలము గగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా ర్పుచు గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ.

21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

ఇశాం! ఇండియానుహిమ. ఇశాం!

ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేకకావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక తేజమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనమ్యుధును అవశ్యముగా జూర వలయును. ఈ పుస్తకముగల వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.

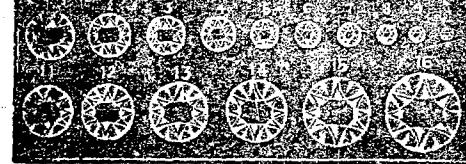
వైద్యశాస్త్రి ముశోంకర్ గోవింద్, ఆతంకనిగ్రహ బోషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మోంట్యూరోడు, మదరాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తంతి విలాసము:—“ఉమ్మడియాక్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజలకు తగుమైనటుల ఇనుమేషన్ కెంపు లున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలున్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్ను, వట్టు రుమాళ్ళును కావసినవాడు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఉచితము

ఆయురారోగ్యైక్యకర్మములం బొందు మార్గమును చూపుగ్రంథము. దీనిలో అపూర్వమైన 20 వైద్య విషయములున్నవి, కోరినవారికి గాని పోస్టానికిని లేక ఉచితముగా పంపబడును.

రాజువైద్య నారా బాణి కేశవజీ. 20 చీనాబాగ్ మదరాసు.